

WETBOEK VAN KOOPHANDEL

VOOR INDONESIË

(Afgelondigd bij Publicatie van 30 April 1847, S. No. 23.)

Op Vreemde Oosterlingen, a. d. Ch., en op Chineezen is het wetb. v. koop. geheel toepasselijk behoudens een veranderde redactie voor art. 396; S. 24—556, art. 1, B; S. 17—129 art. 1 sub 2°, zie bl. 377, 379.

Voor de Gouwtlanden v. Java en Madoera wordt, ingevolge S. 31—168 jo. 423, overal waar in het W.v.K. sprake is van: het hoofd van het plaatselijk bestuur, inplaats daarvan gelezen: de(n) assistent-resident.

ALGEMEENE BEPALING.

N.K. Art. 1. (Gew. S. 38—276.) Het Burgerlijk Wetboek is, voor zoo verre daarvan bij dit Wetboek niet bijzonderlijk is afgeweken, ook op de in dit Wetboek behandelde onderwerpen toepasselijk. (AB. 15; Bw. 1617, 1774, 1878; K. 15, 79v., 85, 119, 168a, 286, 296, 747, 754.)

Lid 2 vervallen krachtens S. 38—276.

EERSTE BOEK.

VAN DEN KOOPHANDEL IN HET ALGEMEEN.

EERSTE TITEL.

Krachtens S. 38—276 iwg. 17 Juli 1938 is de eerste titel: van Koopliden en van daden van koophandel (artt. 2—5) vervallen.

TWEDE TITEL

VAN BOEKHOUDING.

(Opschrift gewijzigd bij S. 38—276.)

De oude artt. 6—11 en 13 zijn ingevolge S. 1927—146 deels vervangen door de nieuwe artt. 6—9, deels vervallen.

6 6. (Gew. S. 38—276.) Ieder, die een bedrijf uitoefent, is verplicht van zijn vermogenstoestand en van alles, wat zijn bedrijf betreft, naar de eischen van zijn bedrijf aantekening te houden op zoodanige wijze, dat uit de gehouden aantekeningen te allen tijde zijne rechten en verplichtingen kunnen worden gekend. (K. 35, 66, 86, 96, 348; Sw. 396v.; Co. 8, 10.)

Hij is verplicht alle jaren, binnen de eerste zes maanden van elk jaar, eene naar de eischen van zijn bedrijf ingerichte balans op te maken en eigenhandig te onderteekenen. (Bw. 1881; Co. 9.)

Hij is gehouden de boeken en bescheiden, waarin hij overeenkomstig het eerste lid aantekening heeft gehouden, alsmede de balansen dertig jaren, de ontvangen brieven en telegrammen en afschriften van de uitgaande brieven en telegrammen tien jaren lang te bewaren. (K. 35; Co. 8, 11.)

7 7. (Gew. S. 38—276.) Het staat den rechter vrij ten voordeele van ieder aan diens boekhouding zoodanige bewijskracht toe te kennen, als hij in ieder bijzonder geval zal vermeenen te behooren. (Bw. 1881; K. 12, 35, 67, 86; Co. 12v., 109.)

8 8. (Gew. S. 38—276.) De rechter kan, in den loop van een rechtsgeding, op verzoek of ambtshalve, aan ieder der partijen of aan een van haarde openlegging bevelen van de boeken, bescheiden en geschriften, welke zij ingevolge art. 6, derde lid, moeten houden, maken of bewaren, teneinde daarvan inzage of een uittreksel te doen nemen, voorzoveel hij dit noodig acht in verband met het punt in geschil.

Hij kan over aard en inhoud der overgelegde stukken deskundigen hooren, zoowel ter terechtzitting als op de wijze in de artt. 215 tot en met 229 van het Reglement op de Rechtsvordering geregeld.

Het staat den rechter vrij, uit de niet-voldoening aan zijn bevel de

gevolgtrekking te maken, die hem geraden zal voorkomen. (Bw. 1888, N.K. 1915v.; K. 67; Co. 15, 17.)

9. Wanneer de boeken, bescheiden of geschriften zich bevinden op eene andere plaats dan die, waar de rechter voor wien de zaak dient, gevestigd is, kan deze den plaatselijken rechter opdragen daarvan de verlangde inzage te nemen en van zijne bevinding een proces-verbaal op te maken en over te zenden. (RO. 33; K. 35; Co. 16.)

10, 11 en 13. *Vervallen*: S. 27-146.

12. (Gew. S. 27-146; 38-276.) Men kan niemand noodzaken zijn boekhouding over te leggen, dan alleen ten behoeve van hem die alserfgenaam, als belanghebbende in eene gemeenschap, als vennoot, als aansteller van facteurs of bewindvoerders, daarbij een regelrecht belang heeft en eindelijk in geval van faillissement. (Bw. 573, 1082; K. 35, 67; Co. 14.)

DERDE TITEL.

VAN EENIGE SOORTEN VAN VENNOOTSCHAP. ⁽¹⁾ ⁽²⁾

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepaling. ⁽¹⁾

14. *Vervallen*: S. 38-276. ⁽³⁾

15. (Gew. S. 38-276.) De in dezen titel genoemde vennootschappen worden geregeerd door de overeenkomsten van partijen, door dit Wetboek en door het Burgerlijk Recht. (Bw. 1618v.; K. 1; Co. 18.)

TWEDE AFDEELING.

Van de vennootschappen onder eene firma en van die bij wijze van geldschieting of **EN COMMANDITE** genaamd.

16. (Gew. S. 38-276.) De vennootschap onder eene firma is de maatschap, tot de uitoefening van een bedrijf onder eenen gemeenschappelijken naam aangegaan. (K. 19v., 22v., 26-1°, 29; Rv. 6-5°, 8-2°, 99; Co. 20.)

17. Elk der vennoten, die daarvan niet is uitgesloten, is bevoegd ten name der vennootschap te handelen, gelden uit te geven en te ontvangen, en de vennootschap aan derden, en derden aan de vennootschap te verbinden.

Handelingen welke niet tot de vennootschap betrekkelijk zijn, of tot welke de vennoten volgens de overeenkomst onbevoegd zijn, worden onder deze bepaling niet begrepen. (Bw. 1632, 1636, 1639, 1642; K. 20, 26, 29, 32; Co. 22.)

18. In vennootschappen onder eene firma is elk der vennoten, wegens de verbindtenissen der vennootschap, hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk. (Bw. 1282, 1642, 1811; Co. 22; Bb. 2638.)

19. De vennootschap bij wijze van geldschieting, anders *en commandite* genaamd, wordt aangegaan tusschen eenen persoon, of tusschen meerdere hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennoten, en eenen of meer andere personen als geldschietters.

Eene vennootschap kan alzoo te gelijkertijd zijn eene vennootschap onder eene firma, ten aanzien van de vennoten onder de firma, en eene vennootschap bij wijze van geldschieting, ten aanzien van den geldschietter. (K. 16, 20, 22v.; Co. 23v.)

20. Behoudens de uitzondering, in het tweede lid van art. 30 voorkomende, mag de naam van den vennoot bij wijze van geldschieting in de firma niet worden gebezigd. (K. 19, 21.)

⁽¹⁾ Opschr. gew. S. 38-276.

⁽²⁾ Zie voor kongsiën van Chinezen: Chin. 3, 21, bl. 380, 384.

⁽³⁾ Art. 14 *huidde*: De wet erkent drie soorten van vennootschappen van koophandel:

de vennootschap onder eene firma;
de vennootschap bij wijze van geldschieting, anders *compagnieschap en commandite* genaamd;
de naamloze vennootschap.

N.K. Deze vennoot mag geene daad van beheer verrigten of in de zaken van de vennootschap werkzaam zijn, zelfs niet uit kracht eener volmagt. (K. 17, 21, 32.)

Hij draagt niet verder in de schade dan ten beloope der gelden, welke hij in de vennootschap heeft ingebracht of heeft moeten inbrengen, zonder dat hij immer tot teruggave van genotene winsten verplicht zij. (Bw. 1642v.; Co. 25v.)

21 21. De vennoot bij wijze van geldschieting, die de bepalingen van het eerste lid of van het tweede lid van het vorig artikel overtreedt, is wegens alle de schulden en verbindtenissen van de vennootschap hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk. (K. 18; Co. 28.)

22 22. De vennootschappen onder eene firma moeten worden aangegaan bij authentieke acte, zonder dat het gemis eener acte aan derden kan worden tegengeworpen. (Bw. 1868, 1874, 1895, 1898; K. 1, 26, 29, 31; Co. 39, 42; T. XX-100.)

23 23. De vennoten onder eene firma zijn verplicht de acte, in de daartoe bestemde registers, te doen inschrijven, ter griffie van den raad van justitie, binnen wiens rechtsgebied de vennootschap is gevestigd. (Ov. 82; Bw. 152; K. 24, 27v., 30v., 38v.; Co. 42; T. XX-101; S. 46-135 art. 5*.)

24 oud 24. Het staat echter aan de vennoten onder eene firma vrij, om de acte slechts bij uittreksel in authentieke vorm te doen inschrijven. (K. 26, 28; Co. 42; T. XX-101.)

25 oud 25. Een iegelijk kan de ingeschrevene acte of derzelver uittreksels inzien en daarvan, te zijnen koste, afschrift bekomen. (K. 38; Co. 42; S. 1851-27, art. 7.)

26 oud 26. (Gew. S. 38-276.) Het uittreksel bij art. 24 vermeld, moet inhouden:

1°. den naam, voornaam, het beroep en de woonplaats der vennoten onder de firma; (K. 16, 19v.)

2°. de opgave der firma, met aanduiding of de vennootschap is algemeen, dan wel, of zij zich tot eenigen bijzonderen tak van bedrijf bepaalt, en in het laatste geval, met aanduiding van dien bijzonderen tak; (K. 17.)

3°. de aanwijzing der vennoten, die van de teekening der firma zijn uitgesloten; (K. 17.)

4°. het tijdstip waarop de vennootschap begint en zal eindigen;

5°. en voorts, in het algemeen, zoodanige gedeelten der overeenkomst, welke ter bepaling van de regten van derden omtrent de vennoten moeten dienen. (K. 27v.; Co. 43.)

27 oud 27. De inschrijving zal moeten worden gedagteekend op den dag op welchen de acte of het uittreksel ter griffie gebragt is. (K. 23.)

28 oud 28. De vennoten zijn daarenboven verplicht om een uittreksel der acte, overeenkomstig het voorschrift van art. 26, te doen bekend maken in het officieel nieuwsblad. (Ov. 105; Bw. 444, 1036; K. 29, 38; T. XX-102.)

29 oud 29. (Gew. S. 38-276.) Zoo lang die inschrijving en de bekendmaking niet zijn geschied, zal de vennootschap onder eene firma, ten aanzien van derden, worden aangemerkt als algemeen voor alle zaken, als aangegaan voor eenen onbepaalden tijd, en als geen der vennoten uitsluitende van het recht om voor de firma te handelen en te teekenen.

In geval van verschil tusschen het ingeschrevene en het bekend gemaakte, werken alleen tegen derden zoodanige bepalingen, welke, naar aanleiding van het vorige art., in het officieel nieuwsblad zijn vermeld. (Bw. 1916; K. 30v., 39; Co. 42; T. XX-103.)

30 oud 30. De firma van eene ontbondene vennootschap kan, het zij uit kracht der overeenkomst, het zij indien de gewezen vennoot, wiens naam in de firma voorkwam, daarin uitdrukkelijk toestemt, of, bij overlijden, deszelfs erfgenen zich niet daartegen verzetten, door eenen of meer personen worden aangehouden, welke, ten blijke daarvan, eene acte moeten uitbrengen, en dezelve doen inschrijven en in het officieel nieuwsblad doen bekend maken, op den voet en wijze als bij art. 23 en volgende is bepaald, en op de straffe bij art. 29 vermeld.

De bepaling van het eerste lid van art. 20 is niet toepasselijk, indien de afgetredene, van vennoot onder eene firma, vennoot bij wijze van geldschieting is geworden. (Bw. 1651; K. 26; T. XX-103.) N.K.

31. De ontbinding eener vennootschap onder eene firma, vóór den tijd bij de overeenkomst bepaald, of door afstand of opzegging tot stand gebragt, derzelver verlenging na verloop van het bepaalde tijdstip, mits gaders alle veranderingen in de oorspronkelijke overeenkomst gemaakt, welke derden aangaan, geschieden mede bij authentieke acte, en zijn aan de voormelde inschrijving en bekendmaking in het officieel nieuwsblad onderworpen. 31
oud

Het nalaten daarvan heeft ten gevolge dat de ontbinding, afstand, opzegging of verandering niet tegen derden werken.

Bij verzuim van inschrijving en bekendmaking, in geval van verlenging der vennootschap, zijn de bepalingen van artikel 29 toepasselijk. (Bw. 1646v.; K. 22, 26, 30; Co. 46; T. XX-103.)

32. Bij de ontbinding der vennootschap zullen de vennoten, die het regt van beheer hebben gehad, de zaken der gewezen vennootschap moeten vereffenen in naam van dezelfde firma, ten zij bij de overeenkomst anders ware bepaald, of de gezamenlijke vennoten (die bij wijze van geldschieting niet daaronder begrepen), hoofdelijk en bij meerderheid van stemmen, eenen anderen vereffenaar hadden benoemd. 32

Indien de stemmen staken beschikt de raad van justitie, zoodanig als hij in het belang der ontbondene vennootschap meest geraden zal achten. (Bw. 1652; K. 17, 20, 22, 31, 56; Rv. 6-5°, 99; T. XX-104.)

33. Indien de staat der kas van de ontbondene vennootschap niet toereikt om de opeischbare schulden te betalen, zullen zij, die met de vereffening belast zijn, de benoodigde penningen kunnen vorderen, welke door elk der vennoten, voor zijn aandeel in de vennootschap, zullen moeten worden ingebragt. (K. 18, 32.) 33

34. De gelden, die gedurende de vereffening uit de kas der vennootschap kunnen gemist worden, zullen voorloopig worden verdeeld. (K. 33.) 34

35. Na de vereffening en scheiding zullen, indien daaromtrent niets is overeengekomen, de boeken en papieren, tot de gescheidene vennootschap behoord hebbende, blijven berusten onder dien vennoot, welke daartoe bij meerderheid van stemmen, of, bij staking, door den raad van justitie verkozen wordt; behoudens vrijen toegang tot dezelve voor de vennoten of hunne regtverkrijgenden. (Bw. 1081v., 1652, 1885; K. 12, 56.) 35

DERDE AFDEELING.

Van de naamlooze vennootschap. ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ^(a)

36. (Gew. S. 38-276.) De naamlooze vennootschap heeft geene firma, noch draagt den naam van een' of meer der vennoten, maar zij ontleent hare benaming alleen van het voorwerp van haar bedrijf. 36
oud

(Gew. S. 37-572.) Alvorens dezelve tot stand kan worden gebragt, moet de acte harer oprigting, of een ontwerp daarvan, aan den Gouverneur-Generaal of den door den Gouverneur-Generaal aangewezen gezaghebbende ⁽²⁾ worden ingezonden, ten einde daarop zijne bewilliging te erlangen.

Bij elke verandering in de voorwaarden, en bij verlenging der vennootschap, wordt gelijke bewilliging vereischt. (K. 3v., 37, 51; Rv. 99; Co. 29v.; S. 70-64 art. 10*; Bb. 330, 5011; Zeg. 93v.)

37. (Gew. S. 37-572.) Indien de vennootschap niet strijdt met de goede zeden of de openbare orde, en er overigens geene gewigtige bedenking tegen hare oprigting bestaat, noch ook de acte bepalingen bevat tegen al hetgeen bij art. 38 tot en met art. 55 is voorgeschreven, wordt de bewilliging verleend. 37
oud

⁽¹⁾ Opschr. gew. S. 38-276.

⁽²⁾ Voor erkenning van vreemde n.v. zie Bb. 330; verdrag betreff. wederzijdsche erkenning van n.v. en andere vennootsch. tusschen Ned. en Duitsche Rijk, S. 08-519, 16-494, tusschen Ned. en Rusl. S. 13-650, 651.

^(a) Cf. voor Ind. maatschappij op aandeelen en omzetting v. naaml. venn. in Ind. maatsch. op aand., S. 39-569* bl. 876v.

⁽¹⁾ Als gezaghebbende aangewezen de Dir. v. just. (S. 37-573.)

N.K.
oud

Bij weigering der bewilliging, wordt de reden daarvan aan de verzoekers, tot hun narigt, medegedeeld, ten ware het ongeraden mogt worden geacht.

De bewilliging kan, als daartoe termen zijn, afhankelijk gemaakt worden van de voorwaarde dat de vennootschap zich onderwerpe aan ontbinding, wanneer de Gouverneur-generaal die noodig oordeelt voor het algemeen belang.

Wanneer de bewilliging onvoorwaardelijk is verleend, kan de vennootschap niet op openbaar gezag ontbonden worden dan nadat het hoog gerechtshof, in de zaak gehoord, verklaard zal hebben dat de bestuurders aan de bepalingen en voorwaarden der acte van vennootschap niet hebben voldaan. (AB. 23; Bw. 1335, 1653; K. 45, 50; T. XX-105.)

38 38. De acte van vennootschap moet in authentieke vorm worden verleden, op straffe van nietigheid. (K. 22v., 42, 48v., 52v., 56, 58; Not. 1, 20v., 27; Hon. not. X.)

(Gew. S. 23-548, 594; 37-572.) De vennoten zijn verplicht de acte, in haar geheel, mitsgaders de verkregen bewilliging, te doen inschrijven op de daartoe bestemde openbare registers, ter griffie van den raad van justitie binnen wiens regtsgebied de vennootschap gevestigd is, en dezelve openbaar te maken door middel van het officieel nieuwsblad. (Ov. 82, 105; K. 23; S. 46-135 art. 5*.)

Al het bovenstaande geldt ten aanzien van veranderingen in de voorwaarden, of bij verlenging der vennootschap.

De bepaling van art. 25 is ook te dezen toepasselijk. (Co. 40, 45v.; T. XX-109.)

39 39. Zoo lang de bij het vorige art. vermelde inschrijving en bekendmaking niet hebben plaats gehad, zijn de bestuurders, voor hunne handelingen, persoonlijk en elk voor het geheel, aan derden verbonden. (K. 45, 47.)

40 40. Het kapitaal der vennootschap wordt verdeeld in actien of aandeelen, op naam, of *in blanco*.

De vennoten of houders dier actien of aandeelen zijn niet verder aansprakelijk dan voor het volle beloop derzelve. (K. 42, 47, 50v.; Co. 33v.)

41 41. Geene actien of aandeelen *in blanco* kunnen worden uitgegeven, zoo lang derzelve volle bedrag niet in de kas der vennootschap is gestort. (Bw. 1977; K. 43; Rv. 6-7°.)

42 42. Bij de acte wordt bepaald op welke wijze de overdracht geschiedt van actien of aandeelen, op naam staande; zij kan plaats hebben door eene verklaring van den vennoot en den verkrijger aan de bestuurders betee- kend, of door eene gelijke verklaring in de boeken der vennootschap inge- schreven en door of van wege beiden geteekend. (Bw. 613v., 1977; Co. 35v.)

43 43. Indien het vol bedrag van zoodanige actie of aandeel niet is gestort, blijft de oorspronkelijke vennoot, of diens erven of regthebbenden, tot de storting van het verschuldigde aan de vennootschap verbonden, ten ware de bestuurder en de commissarissen zoo die bestaan, zich uitdruk- kelijk met den nieuwen verkrijger hadden tevreden gesteld, en eerst- kelijk gemelde van alle verantwoordelijkheid ontslagen. (Bw. 833, 955, 1417; K. 41.)

44 44. De vennootschap wordt beheerd door daartoe door de vennoten aangestelde bestuurders, deelgenooten, of anderen, al dan niet loon trek- kende, met of zonder toezigt van commissarissen.

De bestuurders mogen niet onherroepelijk worden aangesteld. (Bw. 1636, 1814v.; K. 17, 38, 52, 54v.; Co. 31.)

45 45. De bestuurders zijn niet verder verantwoordelijk, dan ter zake van de behoorlijke uitvoering van den aan hen opgedragen last; zij zijn uit kracht der verbindtenissen van de vennootschap, aan derden niet persoonlijk verbonden.

Indien zij echter eene of andere der bepalingen van de acte of van de nadere veranderingen in de voorwaarden overtreden, zijn zij jegens der- den ieder hoofdelijk en voor het geheel aansprakelijk voor de schade,

welke die derden daardoor hebben geleden. (Bw. 1800v.; K. 39, 47, 55; N.K. Co. 32.) oud
46

46. De naamlooze vennootschap moet voor eenen bepaalden tijd worden aangegaan, behoudens derzelver verlenging, telken reize, na het verloopen van dien tijd. (Bw. 1646-1°; K. 38.)

47. Zoodra aan de bestuurders is gebleken, dat het maatschappelijk kapitaal een verlies van vijftig ten honderd heeft ondergaan, zijn zij verplicht daarvan aankondiging te doen in een daartoe ter griffie van den raad van justitie aan te leggen register, mitsgaders in het officieel nieuwsblad. (S. 46-125 art. 5*.) 47

Indien het verlies vijf en zeventig ten honderd beloopt, is de vennootschap van regtswege ontbonden, en zijn de bestuurders persoonlijk en hoofdelijk voor het geheel jegens derden verantwoordelijk voor alle verbindtenissen, welke zij, nadat het bestaan van die vermindering aan hen bekend was of moest bekend zijn, hebben aangegaan. (K. 39, 45, 48.)

48. Ten einde de ontbinding, in voege voorschreven, te voorkomen, zal de acte bepalingen kunnen bevatten tot het oprigten eener reserve-kas, waaruit de ontbrekende penningen geheel of gedeeltelijk kunnen worden aangevuld. (K. 49.) 48

49. Bij de acte mogen geene vaste renten worden bedongen. De uitdeelingen geschieden uit de inkomsten, na aftrek van alle de uitgaven. 49

Er kan echter worden overeengekomen, dat die uitdeelingen niet meer dan zekere hoeveelheid zullen bedragen. (K. 48, 55.)

50. (Gew. S. 37-572; 38-161.) De bewilliging bedoeld in art. 36 zal niet worden verleend, ten zij blijke dat de eerste oprigters te zamen ten minste een vijfde van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen; er zal voorts een termijn worden bepaald, binnen welken het overige gedeelte der actien of aandeelen zal moeten geplaatst zijn. Die termijn kan steeds door den Gouverneur-Generaal of den, door den Gouverneur-Generaal krachtens het tweede lid van art. 36 aangewezen, gezaghebbende (1) op verzoek der oprigters worden verlengd. (K. 36v.) 50

51. De vennootschap zal geen aanvang kunnen nemen vóór dat ten minste tien ten honderd van het gemeenschappelijk kapitaal gestort zij. (K. 41, 50.) 51

52. Indien de werkzaamheden der commissarissen zich blootelijk tot een toezigt over de bestuurders bepalen, en zij alzoo, in geen geval, deelnemen aan eenig beheer, kunnen zij bij de acte worden gemagtigd om de rekening en verantwoording der bestuurders, namens de vennoten, op te nemen en goed te keuren. 52

In het tegenovergesteld geval moet die opneming en goedkeuring door de vennoten, of daartoe bij de acte aangewezen personen, geschieden. (K. 43v., 54v.)

53. Bij vennootschappen van verzekering op bepaalde voorwerpen, zal bij de acte een *maximum* worden bepaald, boven hetwelk, op een en hetzelfde voorwerp, niet zal mogen worden verzekerd, ten ware de vennoten, bij een uitdrukkelijk beding, zulks aan de beschikking der bestuurders, met of zonder de commissarissen, hadden overgelaten. (K. 246v., 253.) 53

54. Bij de acte zal worden bepaald op welke wijze het stemregt door de vennoten zal worden uitgeoefend. Echter zal dezelfde persoon niet meer dan zes stemmen voor zich zelven kunnen uitbrengen, indien de vennootschap uit honderd of meer actien of aandeelen bestaat; en niet meer dan drie stemmen, indien dezelve minder beloopt. 54

Geen bestuurder noch commissaris zal als gemagtigde bij de stemming optreden. (K. 44v.)

55. De bestuurders zijn verplicht eenmaal 's jaars aan de vennoten opgave te doen van de winsten en verliezen, door de vennootschap in het afgelopen jaar gedaan of geleden. 55

(1) De Dir. v. Just. is als gezaghebbende aangewezen: S. 37-573.

N.K. Die opgave kan geschieden, het zij in eene algemeene vergadering, het zij door de toezending van eenen staat aan iederen vennoot, het zij door eene aan de vennoten aangekondigde ter visie-legging der rekening, gedurende zekeren bij de acte bepaalden tijd. (K. 52; Rv. 764v.)

56
oud 56. Eene ontbondene vennootschap wordt door de bestuurders ver-
effend, ten ware deswege bij de acte eene andere manier ware voorge-
schreven. (K. 32v.; Rv. 99; S. 39-571, *gerecht. vereff. v. Ind. rechts-*
pers. bl. 895.*)

De bepaling van art. 35 is ten dezen toepasselijk.

De vierde afd.: van handelingen voor gemeene rekening, is vervallen
krachtens S. 38-276. (1)

VIERDE TITEL.

VAN BEURZEN VAN KOOPHANDEL, MAKELAARS EN KASSIERS

EERSTE AFDEELING.

Van beurzen van koophandel.

59 59. De beurs van koophandel is de zamenkomst van kooplieden, schip-
pers, makelaars, kassiers en andere personen tot den koophandel in be-
trekking staande. Zij heeft plaats op gezag van den Gouverneur-generaal.
(Bw. 1156; K. 61; Rv. 595-3°; Co. 71; T. XX-181.)

60 60. Uit de handelingen en afspraken, ter beurze gesloten, worden opge-
maakt de bepaling van den wisselkoers, de prijs der koopmanschappen,
der assurantien, der zeevrachten, der kosten van vervoer te water en te
lande, der binnen- en buitenlandsche obligatien, fondsen, en andere
papieren die voor bepaling van koers vatbaar zijn.

Deze onderscheidene koersen of prijzen worden volgens plaatselijke
reglementen of gebruiken opgemaakt. (Bw. 389, 398, 1077, 1155, 1427;
K. 151³, 262, 621v.; Co. 72v.)

61 61. Het uur van het aangaan en afloopen der beurs, en alles wat de
goede orde aldaar betreft, wordt door den Gouverneur-generaal bij afzon-
derlijke reglementen bepaald. (T. XX-183.)

TWEDE AFDEELING.

Van makelaars. (Bb. 4449.)

62
oud 62. (Gew. S. 06-335; 38-276.) Makelaars zijn door den Gouverneur-
generaal of door de daartoe door hem bevoegd verklaarde autoriteit aan-
gestelde tusschenhandelaars. Zij maken hun bedrijf van de werkzaam-
heden, bedoeld bij art. 64, tegen genot van zeker loon of provisie, op order
en op naam van personen, tot wie zij niet in een vaste betrekking staan. (2)

Alvorens tot de uitoefening van hun beroep te worden toegelaten,
moeten zij bij den raad van justitie, onder wiens regtsgebied zij behoo-
ren, den eed afleggen, dat zij de aan hen opgelegde pligten getrouwelijk
zullen waarnemen. (Bw. 1078; K. 59, 71v., 681; S. 20-69, *bl. 389.*)

63
oud 63. De handelingen van niet alzoo aangestelde tusschenhandelaars
hebben geen verder gevolg, dan hetgeen uit de overeenkomst van last-
geving voortspuit. (Bw. 389, 1155, 1792v.; K. 67v.)

(1) De vervallen artt. luiden:

57. Behalve de drie soorten van vennootschap hierboven gemeld, erkent
de wet ook handelingen voor gemeene rekening.

58. Deze handelingen zijn betrekkelijk tot eene of meer bijzondere of
bepaalde handels-ondernemingen: zij hebben plaats omtrent zulke voor-
werpen, en onder zoodanige voorwaarden, als tusschen de deelgenooten
is overeengekomen.

Zij vereischen geene schriftelijke acte, en zijn niet onderworpen aan de
verdere formaliteiten en bepalingen ten aanzien van vennootschap voor-
geschreven.

Zij geven aan derden geene regtsvordering, dan tegen dengene der deel-
genooten met wien die derden gehandeld hebben.

(2) Bij S. 1906-479 zijn de Hoofden van gewestelijk bestuur tot het
aanstellen van makelaars bevoegd verklaard. Zie voor de uitoefening dezer
bevoegdth. S. 25-434, 28-243, 38-373, *bl. 228-232.*

64. De werkzaamheden der makelaars bestaan in het, voor hunne meesters, koopen en verkoopen van waren en koopmanschappen, schepen, openbare fondsen en andere effecten en obligatien, wisselbrieven, orderbriefjes en andere handelspapieren, het bezorgen van discompten, assurantien, bodemerijen en bevrachtingen van schepen, van gelden op beleening, of anderszins. (Bw. 1078; K. 62, 68lv.; Co. 76v.; Zeg. 109v.)

65. De aanstelling van de makelaars is algemeen, dat is in alle vakken, of in de acte van aanstelling wordt uitgedrukt in welk vak of vakken zij de makelaardij mogen uitoefenen.

In het vak of de vakken waarin zij makelaars zijn, mogen zij voor eigen rekening, noch zelve, noch door tusschenkomst van anderen noch gemeenschappelijk met anderen, noch in commissie, handel drijven, noch zich tot borg stellen voor de handelingen door hunne tusschenkomst gesloten. (K. 62, 64, 71v.; Bw. 1468v.; Co. 81, 85.)

66. De makelaars zijn gehouden, onmiddellijk na het sluiten van elke handeling, dezelve in hun zakboekje op te teekenen, en vervolgens dagelijks in hun dagboek over te brengen, zonder witte vakken, tusschenregels, of kantteekeningen, met duidelijke vermelding van de namen der partijen, den tijd der handeling en der levering, de hoedanigheid, de hoeveelheid en den prijs der goederen, en alle de voorwaarden der geslotene handeling. (K. 6; Co. 84.)

67. De makelaars zijn verplicht aan de partijen te allen tijde, en zoodra deze zulks begeeren, uittreksels uit hun boek te geven, bevattende al hetgeen zij daarin, betrekkelijk de handeling die hen aangaat, hebben aangeeteekend. (K. 12; Zeg. 109v.)

De regter kan aan makelaars de openlegging hunner boeken in regten bevelen, ten einde de afgegevene uittreksels met de oorspronkelijke aantekeningen te vergelijken, en hij kan daaromtrent hunne toelichting vorderen. (Bw. 1905.)

68. Indien de handeling niet geheel ontkend wordt, leveren de aantekeningen, door den makelaar uit zijn zakboekje in zijn dagboek overgebracht, bewijs op tusschen de partijen, ten aanzien van den tijd van de handeling en dien van de levering, van de hoedanigheid en hoeveelheid van het goed, van den prijs waarvoor en de voorwaarden waarop de handeling is aangegaan. (K. 66; Co. 109.)

69. De makelaars moeten, indien zij daarvan door partijen niet zijn ontslagen, van elke, door hunne tusschenkomst, op monster verkochte partij goederen, het monster tot den tijd der volbrachte levering bewaren, voorzien van eene behoorlijke aantekening ter herkenning van hetzelfde.

70. De makelaar, die, den koop en verkoop van eenen wisselbrief of van een ander dergelijk verhandelbaar effect gesloten hebbende, hetzelfde aan den koper ter hand stelt, is verantwoordelijk voor de echtheid der zich daarop bevindende handteekening van den verkooper. (K. 65, 100, 110—113, 178, 187, 506v.)

71. De makelaars, welke zich schuldig maken aan overtreding van eenig punt, bij deze afdeeling te hunnen opzigte voorgeschreven, zullen door het publiek gezag hetwelk hen heeft aangesteld, naar mate der omstandigheden, in derzelver bedieningen geschorst, of daarvan vervallen verklaard worden, onverminderd de bepaalde straffen, alsmede de vergoeding van kosten, schaden en interessen, waartoe zij als lastaannemers gehouden zijn. (Bw. 1801, 1803; K. 62, 65v., 69; Co. 87; T. XX—183.)

72. Door den staat van faillissement eens makelaars wordt hij in zijne bediening geschorst, en kan daarvan vervolgens door den regter worden vervallen verklaard.

In geval van overtreding van het verbod, vervat bij het tweede lid van artikel 65, moet een gefailleerde makelaar van zijne bediening ontzet worden. (K. 62, 71; Co. 89.)

73. Een makelaar, die van zijne bediening is vervallen verklaard, kan in geen geval daarin worden hersteld. (K. 71v.; Co. 88.)

N.K.

DERDE AFDEELING.

Van kassiers.

- 74 74. Kassiers zijn personen aan wie, tegen genot van zeker loon of provisie, gelden ter bewaring en uitbetaling worden toevertrouwd. (Bw. 1694v., 1792v., 1812; K. 6v., 59.)
- 75 75. Een kassier, zijne betaling opschortende of faillerende, wordt vermoed het verval zijner zaken door eigen schuld te hebben veroorzaakt. (Bw. 1916.)

VIJFDE TITEL.

VAN COMMISSIONAIRS, EXPEDITEURS, VOERLIEDEN EN VAN SCHIPPERS, RIVIEREN EN BINNENWATEREN BEVARENDE.

EERSTE AFDEELING.

Van Commissionairs. (1)

- 76 76. (Gew. S. 38—276.) (2) Commissionair is hij, die zijn bedrijf maakt van het sluiten van overeenkomsten op zijn eigen naam of firma, en tegen het genot van zeker loon of provisie, op order en voor rekening van een ander. (Bw. 1792v.; K. 6v., 62, 79, 85a; Co. 91.)
- 77 77. De commissionair is jegens dengene, met wien hij handelt, niet gehouden den persoon op te geven, voor wiens rekening hij de handeling verrigt heeft.
- Hij is, even als ware het zijne eigene zaak, regtstreeks jegens zijnen mede-contractant verbonden. (Bw. 1802; K. 78, 85a, 240, 262.)
- 78 78. De commissiegever heeft geen regt van vordering tegen hem, met wien de commissionair gehandeld heeft, evenmin als hij, die met den commissionair heeft gehandeld, den commissiegever kan aanspreken. (Bw. 1799.)
- Bij S. 75—256 zijn de artt. 79—85 door de volgende vervangen:
- 79 79. Indien echter een commissionair in den naam van zijnen lastgever heeft gehandeld, worden zijne regten en verplichtingen, ook ten aanzien van derden, geregeld door de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek onder den titel *van lastgeving*.
- Hij heeft het voorregt niet bij de volgende artikelen bedoeld. (Bw. 1792v., 1812; K. 80v.; Co. 92.)
- 80 80. Een commissionair is voor de vorderingen, welke hij als zoodanig ten laste van zijnen commissiegever heeft, zoo ter zake zijner voorgeschoten gelden, interesten, kosten en provisie, als voor zijne nog loopende verbindtenissen, bevoorregt op de goederen, die de commissiegever hem ten verkoop, of om die tot nadere beschikking onder zich te houden, heeft toegezonden, of die hij voor dezen heeft gekocht en ontvangen, zoolang zij zich in zijne magt bevinden.
- Dit voorregt gaat boven alle andere, behalve dat van art. 1139, 1e van het Burgerlijk Wetboek. (Bw. 1134, 1139-4°, 5° en 7°; K. 81v., 85, 85a; Oogstv. art. 13*; Co. 93, 95; T. XX—184.)
- 81 81. Indien de goederen in art. 80 bedoeld, voor rekening van den commissiegever verkocht en geleverd zijn, betaalt de commissionair aan zich zelve uit de opbrengst van den verkoop, het beloop zijner vorderingen, waarvoor hem bij dat art. voorregt is toegekend. (Bw. 1425v.; K. 85a; Co. 94.)
- 82 82. Indien de commissiegever aan den commissionair goederen heeft toegezonden, met last om die tot nadere beschikking onder zich te houden of hem heeft beperkt in het vermogen om die te verkoopen, of indien de last tot verkoop is vervallen, en eerstgemelde niet voldoet aan de vorderingen, welke de commissionair ten zijnen laste heeft, en waarvoor

(1) De spellingwijze van „commissionair” in het gewijzigd art. 76, is in titel 5 gevolgd.

(2) *Aanhef en slot van art. 76 luiden*: Een commissionair is iemand, die op zijnen eigen naam enz. zaken van koophandel verrigt.

bij art. 80 voorrecht is toegekend, kan de commissionair met overlegging van de noodige bewijsstukken op een eenvoudig verzoekschrift verlof van den Raad van Justitie zijner woonplaats bekomen om die goederen, hetzij geheel of ten deele te verkoopen op de wijze bij het vonnis te bepalen. (Bw. 1813; K. 80v., 85a.)

N.K.

De commissionair is verplicht om den commissiegever, zoowel van het verzoek om verlof, als van den krachtens het verlof plaats gehad hebbenden verkoop uiterlijk den volgenden dag, zoo er dagelijksche postverbinding of wel gemeenschap per telegraaf bestaat, of anders per eerstvertrekkende post kennis te geven. Berigt per telegraaf of per aangeteekenden brief geldt voor behoorlijke kennisgeving. (Bw. 1366v.)

83. Een commissionair, die voor zijnen commissiegever goederen heeft gekocht en ontvangen, kan, indien laatstgemelde niet voldoet aan de vorderingen, welke de commissionair ten zijnen laste heeft, en waarvoor bij art. 80 voorrecht is toegekend, door den Raad van Justitie zijner woonplaats op gelijke wijze als in het vorig art. is bepaald, tot verkoop dezer goederen worden gemagtigd.

83

Het laatste lid van art. 82 is ten deze van toepassing. (K. 81, 85a.)

84. (Gew. S. 06—348.) Ingeval van faillissement van den commissiegever zijn de bepalingen, bij de artt. 56, 57 en 58 van de faillissementsverordening ten aanzien van den pandhouder of beleener gemaakt, op den commissionair en tegenover hem van toepassing.

84

De surséance van betaling van den commissiegever belet niet dat de commissiegever van de bevoegdheden, hem bij de artt. 81, 82 en 83 toegekend, gebruik make.

85. De toekenning der bevoegdheden, bij de artt. 81, 82 en 83 bedoeld, laat het recht van terughouding, waar de commissionair dit krachtens art. 1812 van het Burgerlijk Wetboek heeft, onverlet. (K. 76, 79.)

85

85a. (Ing. S. 38—276.) Indien iemand, zonder daarvan zijn bedrijf te maken, op eigen naam of firma en tegen genot van zeker loon of provisie, op order en voor rekening van een ander, eene overeenkomst sluit, vinden de artt. 77, 78, 80 tot en met 85, 240 en 241 overeenkomstige toepassing. (K. 6v., 76; Bw. 1792, 1794.)

85a

TWEDE AFDEELING.

Van expediteurs.

86. De expediteur is iemand, die zich met het doen vervoeren van koopmanschappen en goederen te land of te water bezig houdt.

86

Hij is verplicht in een dagregister onderscheidenlijk aan te tekenen den aard en de hoeveelheid der te vervoeren goederen of koopmanschappen, alsmede, zulks gevorderd wordende, derzelve waarde. (Bw. 1139-7°, 1147, 1792v., 1812; K. 6v., 76, 90, 95; Co. 96; Bb. 3226.)

87. Hij moet instaan voor de behoorlijke zoo spoedig mogelijke verzending van de bij hem tot dat einde ontvangen koopmanschappen en goederen, met inachtneming van alle die middelen van zekerheid, welke hij tot eene goede bezorging kan bij de hand nemen. (Bw. 1244, 1367, 1800v.; K. 88; Co. 97.)

87

88. Hij moet ook na de verzending instaan voor de beschadiging of het verlies van koopmanschappen en goederen, welke aan zijn schuld of onvoorzigtigheid kunnen worden toegeschreven. (K. 91v.; Co. 98.)

88

89. Hij staat ook in voor de tusschen-expediteurs door hem gebruikt. (Bw. 1803; Co. 99.)

89

90. De vrachtbrief maakt de overeenkomst uit tusschen den afzender of expediteur en den voerman of den schipper, en behelst, behalve hetgeen tusschen partijen mogt zijn overeengekomen, zoo omtrent den tijd binnen welken de vervoering moet volbragt zijn, en de schadeloosstelling ingeval van vertraging, als anderzins:

90

1°. de benaming en het gewicht of de maat der te vervoeren goederen, benevens derzelve merken en getallen;

2°. den naam van dengene aan wien het goed gezonden wordt

N.K.

- 3°. den naam en de woonplaats van den voerman of den schipper;
- 4°. het bedrag van het vrachtlon;
- 5°. de dagteekening;
- 6°. de onderteekening van den afzender of expeditie.

De vrachtbrief moet door den expeditie in zijn dagregister worden ingeschreven. (K. 86, 454v., 506; Co. 101v.)

DERDE AFDEELING.

Van voerlieden en van schippers, rivieren en binnenwateren bevarende.

91

91. De voerlieden en schippers moeten instaan voor alle schaden aan de ter vervoering overgenomen koopmanschappen of goederen overgekomen, uitgezonderd de zulke die uit een gebrek van het goed zelf, of door overmagt, of door schuld of nalatigheid van den afzender of expeditie, veroorzaakt zijn. (Bw. 1139-7°, 1147, 1246, 1367, 1617; K. 87v., 93, 95, 98, 342v., 533, 693; Co. 103; Bb. 755, 2521.)

92

92. De voerman of de schipper is niet ter zake van vertraging aansprakelijk, indien dezelve door overmagt is veroorzaakt. (Bw. 1245; K. 87; Co. 104.)

93

93. De vervoerde koopmanschappen of goederen besteld en aangenomen, en het vrachtlon betaald zijnde, is daardoor alle regtsvordering ter zake van beschadiging of vermindering tegen den voerman of den schipper vernietigd, indien het gebrek uiterlijk zichtbaar was.

De beschadiging of vermindering niet uiterlijk zichtbaar zijnde, kan de geregtelijke bezigtiging gedaan worden na dat de goederen zijn aangenomen, om het even of de vracht al dan niet voldaan zij, mits die bezigtiging gevraagd worde binnen tweemaal vier-en-twintig uren na de ontvangst, en van de eenzelveheid der goederen blijke. (K. 485v., 746, 753; Co. 105.)

94

94. (*Gew. S. 25-497.*) Indien de aanneming der koopmanschappen of goederen wordt geweigerd, of daarover geschil valt, doet de president van den raad van justitie, of, ter plaatse waar deze niet gevestigd is, de residentierechter of bij afwezigheid, belet of ontstentenis van dezen het hoofd van het plaatselijk bestuur ⁽¹⁾, op een eenvoudig verzoekschrift, waarop de wederpartij, zoo zij zich daar ter plaatse bevindt, zal worden gehoord, de noodige voorziening tot het opnemen van het goed door deskundigen, en zal hij insgelijks kunnen bevelen dat de goederen in eene behoorlijke bewaarplaats worden opgeslagen, om daaruit aan den voerman of den schipper het beloop van zijn vrachtlon en onkosten te voldoen.

De raad van justitie, of de residentierechter dan wel het hoofd van het plaatselijk bestuur ⁽¹⁾, is bevoegd om, op gelijke wijze als hierboven is bepaald, magtiging te verleenen tot den openbaren verkoop van bederfelijke waren, of van zoodanig gedeelte der goederen als tot voldoening van vrachtlon en kosten zal vereischt worden. (K. 81, 493v.; Co. 106; Bb. 379; T. XX-185.)

95

95. Alle regtsvordering tegen den expeditie, voerman of schipper, uit hoofde van een geheel verlies, vertraging der bezorging, of geledene uit schade aan koopmanschappen of goederen, verjaart met den tijd van een jaar, ten aanzien van verzendingen binnen Indonesië gedaan, en met het verloop van twee jaren, ten aanzien van verzendingen uit Indonesië naar elders, te rekenen, in het geval van verlies, van den dag dat de vervoering der koopmanschappen of goederen had moeten volbragt zijn, en, in het geval van beschadiging of te late bezorging, van den dag dat het goed ter plaatse van deszelfs bestemming zal zijn aangekomen.

Deze verjaring is niet toepasselijk in geval van bedrog of ontrouw. (Bw. 1967; K. 86v., 91, 93; Co. 103, 108; Bb. 937, 3148; T. XX-185.)

96

96. Onverminderd hetgeen bij bijzondere reglementen mogt zijn voorgeschreven, zijn de bepalingen van deze afdeeling ook toepasselijk op de

(1) S. 31-168 jo. 423: in de gvtsl. v. Jav. Mad. de ass.-res.

ondernemers van openbare rijtuigen en vaartuigen. Zij zijn verplicht een N.K. register te houden van de door hen aangenomen voorwerpen.

Indien dezelve bestaan in geld, goud, zilver, juweelen, paarlen, edelgesteenten, kleinooden, effecten, coupons of andere papieren van dien aard, geldswaarde hebbende, is de afzender verplicht om de waarde daarvan op te geven, en hij kan vorderen dat daarvan aanteekening in het register worde gehouden.

Bij gebreke dier opgave zal, in geval van vermissing of schade, alleen tot het bewijs der waarde, naar het uiterlijk aanzien van het verzon-dene, worden toegelaten.

In geval van opgave der waarde, kan dezelve door alle bewijsmiddelen worden gestaafd, en heeft de regter zelfs de bevoegdheid om aan de opgave van den afzender, met eede gesterkt, volkomen geloof te hechten, en daarnaar de schadevergoeding te schatten en toe te wijzen. (K. 86, 91 v.; S. 1823—3 art. 9, 23; Co. 107.)

97. De beurtvaart en alle andere middelen van vervoer blijven onderworpen aan de op dit stuk bestaande verordeningen en reglementen, voor zoo verre dezelve niet met de bepalingen van dezen titel strijden.

98. De bepalingen van dezen titel zijn niet toepasselijk op de regten en verplichtingen tusschen den kooper en verkoper. (Bw. 1457 v., 1473 v., 1513.)

A. WISSELBRIEVEN EN ORDERBRIEFJES.

Bij S. 35—480 zijn bekend gemaakt de verdragen met bijbehorende protocollen op 7 Juni 1930 te Genève gesloten

1°. tot invoering van een eenvormige wet op wisselbrieven en orderbriefjes;

2°. tot regeling van zekere wetsconflicten ten aanzien van wisselbrieven en orderbriefjes;

3°. betreffende het zegelrecht ten aanzien van wisselbrieven en orderbriefjes.

Bij de wet van 25 April 1935 (Ned. S. No. 224) zijn de verdragen toepasselijk verklaard op Indonesië, Suriname en Curaçao, waarna de inwerking-treding voor Indonesië en Curaçao op 14 Oct. 1935 heeft plaatsgevonden; zie KB. v. 14 Sept. 1935 (N.S. 579) in bovengenoemd S.

B. CHÈQUES.

Bij S. 35—561 zijn bekend gemaakt de op 19 Maart 1931 te Genève gesio-ten verdragen met bijbehorende protocollen

1°. tot invoering van een eenvormige wet op chèques;

2°. tot regeling van zekere wetsconflicten ten aanzien van chèques;

3°. betreffende het zegelrecht ten aanzien van chèques.

Deze verdragen zijn bij de wet van 2 Aug. 1935 (Ned. S. No. 490) op Indonesië, Suriname en Curaçao toepasselijk verklaard en zijn op 29 Dec. 1935 voor Indonesië en Curaçao in werking getreden; zie KB. v. 21 Oct. 1935 (N. S. 617) in bovengenoemd S.

Blijkens opgave in S. 37—496 jis. 39—37, 435 nemen aan de hierboven aangeduide verdragen de hieronder vermelde landen deel: (voor gemaakt voorbehoud zie gemeld S. en de bijlagen der verdragen)

A. (1°. en 2°.)	A. 3°.	B. (1°. en 2°.)	B. 3°.
België	Dezelfde landen als	Danzig	Dezelfde landen als
Danzig	onder 1°. en 2°. ver-	Denemarken	onder 1°. en 2°. ver-
Denemarken	meld, met uitzonde-	Duitschland	meld, en bovendien
Duitschland	ring van Grieken-	Finland	Groot-Britannië en
Finland	land; en bovendien	Frankrijk	Noord-Ierland met de
Frankrijk	Groot-Britannië en	Griekenland	volgende gebieden:
Griekenland	Noord-Ierland met de	Italië	Australië, Bahamas,
Italië	volgende gebieden:	Japan	Barbados, Basoetoland
Japan	Australië, Bahamas,	Monaco	Bechuanaland
Monaco	Barbados, Basoeto-	Nederland	Bermuda-eilanden
Nederland	land, Betchuanaland	met	Bovenwindsche eil.
met	Bermuda-eilanden	Indonesië,	Britsch-Guyana
Indonesië,	Bovenwindsche eil.	Suriname en	Britsch-Honduras
Suriname en	Britsch-Guyana	Curaçao	Ceylon, Cyprus
Curaçao	Britsch-Honduras	Nicaragua	Falkland-eil.
Noorwegen	Ceylon, Cyprus	Noorwegen	Fidji-eilanden
Oostenrijk	Falkland-eil.	Polen	Gambië, Gibraltar

N.K.	Polen	Fidji-eilanden	Portugal	Gilbert- en Ellis-eil.
	Portugal	Gambië, Gibraltar	(zonder koloniën)	Goudkust, Kenya
	(zonder koloniën)	Gilbert- en Ellis-eil.	Zweden	Gefedereerde en Niet-Gefedereerde Maleische Staten
	Sovjet-Rusland	Goudkust, Kenya	Zwitserland.	Malta, Mauritius, Mandaatl. Nw-Guinea, Nauru, Nieuwe Hebriden, Noord-Rhodesië eil. Norfolk, Nyassaland, Oeganda
	Zweden	Gefedereerde Maleische Staten		Palestina, Papoea
	Zwitserland.	Malta, Mauritius, Mandaatl. Nw-Guinea, Nauru, Newfoundland, Nieuwe Hebriden, Noord-Rhodesië eil. Norfolk, Nyassaland, Oeganda		Salomon-eil. Seychellen
		Palestina, Papoea, Salomon-eil., Seychellen		Sierra Leone
		Sierra Leone		St. Helena en Ascension,
		St. Helena en Ascension,		Straits Settlements
		Straits Settlements		Swaziland
		Swaziland		Tanganyika, Tonga, Transjordanië, Trinidad en Tobago
		Tanganyika, Tonga, Transjordanië, Trinidad en Tobago		Iersche Vrijstaat.
		Iersche Vrijstaat.		Zanzibar.
		Zanzibar.		

Teneinde de bepalingen omtrent wisselbrieven en orderbriefjes zooveel mogelijk in overeenstemming te brengen met de bepalingen der Nederlandsche wet van 25 Juli 1932, N.S. 32-405 is de zesde titel bij S. 34-562 jo. 35-531, ing. 1 Jan. 1936, vervangen door den volgende nieuwe titel, met weglating van het artikelnummer 99.

ZESDE TITEL.

VAN WISSELBRIEVEN EN ORDERBRIEFJES.

EERSTE AFDEELING.

Van de uitgifte en den vorm van den wisselbrief.

- 100 **100.** De wisselbrief behelst : (K. 174, 178.)
- 1°. de benaming „wisselbrief”, opgenomen in den tekst zelf en uitgedrukt in de taal, waarin de titel is gesteld ; (AB. 18.)
 - 2°. de onvoorwaardelijke opdracht tot betaling van een bepaalde som ; (K. 104v.)
 - 3°. den naam van dengene, die betalen moet (betrokkene) ; (K. 102.)
 - 4°. de aanwijzing van den vervaldag ; (K. 101, 132v.)
 - 5°. die van de plaats, waar de betaling moet geschieden ; (K. 101, 103, 126.)
 - 6°. den naam van dengene, aan wien of aan wiens order de betaling moet worden gedaan ; (K. 102, 109a.)
 - 7°. de vermelding van de dagteekening, alsmede van de plaats, waar de wisselbrief is getrokken ; (K. 101.)
 - 8°. de handteekening van dengene, die den wisselbrief uitgeeft (trekker). (K. 106v.)
- 101 **101.** De titel, waarin ééne der vermeldingen in het voorgaande art. aangegeven, ontbreekt, geldt niet als wisselbrief, behoudens in de hieronder genoemde gevallen : (K. 175, 179.)
- De wisselbrief, waarvan de vervaldag niet is aangewezen, wordt beschouwd als betaalbaar op zicht.
- Bij gebreke van een bijzondere aanwijzing wordt de plaats, aangegeven naast den naam van den betrokkene, geacht te zijn de plaats van betaling en tevens de plaats van het domicilie des betrokkenen.
- De wisselbrief, welke niet de plaats aanwijst, waar hij is getrokken, wordt geacht te zijn ondertekend in de plaats, aangegeven naast den naam des trekkers. (Bw. 1915v., 1921.)
- 102 **102.** De wisselbrief kan aan de order van den trekker luiden.
- Hij kan worden getrokken op den trekker zelf.
- Hij kan worden getrokken voor rekening van eenen derde.

De trekker wordt geacht voor zijne eigene rekening te hebben getrokken, indien uit den wisselbrief of uit den adviesbrief niet blijkt, voor wiens rekening zulks is geschied. (K. 183; Bw. 1915v., 1921.) N.K.

102 a. Wanneer de trekker op den wisselbrief de vermelding „waarde ter incassering”, „ter incasso”, „in lastgeving”, of eenige andere vermelding met zich brengend een bloote opdracht tot inning, heeft geplaatst, kan de nemer alle uit den wisselbrief voortvloeiende rechten uitoefenen, maar hij kan dezen niet anders endosseeren dan bijwege van lastgeving. 102a

Bij een zoodanigen wisselbrief kunnen de wisselschuldenaren aan den houder slechts de verweermiddelen tegenwerpen, welke aan den trekker zouden kunnen worden tegengeworpen.

De opdracht, vervat in een incasso-wisselbrief, eindigt niet door den dood of de latere onbekwaamheid van den lastgever. (K. 100, 117; Bw. 1792v., 1813.)

103. Een wisselbrief kan betaalbaar zijn aan de woonplaats van eenen derde, hetzij in de plaats, waar de betrokkene zijn domicilie heeft, hetzij in een andere plaats. (K. 100-5°, 126, 185; Bw. 17v., 24.) 103

104. In eenen wisselbrief, betaalbaar op zicht of een zekeren tijd na zicht, kan de trekker bepalen, dat de som rente draagt. In elken anderen wisselbrief wordt deze clause voor niet geschreven gehouden. (Bw. 1765; K. 184.) 104

De rentevoet moet in den wisselbrief worden aangegeven. Bij gebreke hiervan wordt de renteclause voor niet geschreven gehouden. (Bw. 1767v.)

De rente loopt te rekenen van de dagteekening van den wisselbrief, tenzij een andere dag is aangegeven.

105. De wisselbrief, waarvan het bedrag voluit in letters en tevens in cijfers is geschreven, geldt, in geval van verschil, ten beloope van de som, voluit in letters geschreven. 105

De wisselbrief, waarvan het bedrag meermalen is geschreven, hetzij voluit in letters, hetzij in cijfers, geldt, in geval van verschil, slechts ten beloope van de kleinste som. (Bw. 1878v.; K. 186.)

106. Indien de wisselbrief handteekeningen bevat van personen, die onbekwaam zijn zich door middel van eenen wisselbrief te verbinden, valsche handteekeningen, of handteekeningen van verdichte personen, of handteekeningen, welke, onverschillig om welke andere reden, de personen, die die handteekeningen hebben geplaatst of in wier naam zulks is geschied, niet kunnen verbinden, zijn de verbintenissen der andere personen, wier handteekeningen op den wisselbrief voorkomen, desniettemin geldig. (Bw. 108, 113, 1446, 1872, 1876v.; K. 70, 187; Sw. 264.) 106

107. Ieder, die zijne handteekening op eenen wisselbrief plaatst als vertegenwoordiger van eenen persoon, voor wien hij niet de bevoegdheid had te handelen, is zelf krachtens den wisselbrief verbonden, en heeft, betaald hebbende, dezelfde rechten, als de beweerde vertegenwoordigde zou hebben gehad. Hetzelfde geldt ten aanzien van den vertegenwoordiger, die zijne bevoegdheid heeft overschreden. (Bw. 1797, 1806; K. 188.) 107

108. De trekker staat in voor de acceptatie en voor de betaling. (K. 120v., 137v.; Rv. 299, 581-1 sub 1°.) 108

Hij kan zijne verplichting, voor de acceptatie in te staan, uitsluiten; elke clause, waarbij hij de verplichting, voor de betaling in te staan, uitsluit, wordt voor niet-geschreven gehouden. (K. 121.)

109. Indien een wisselbrief, onvolledig ten tijde der uitgifte, is volledig gemaakt in strijd met de aangegane overeenkomsten, kan de niet-naleving van die overeenkomsten niet worden tegengeworpen aan den houder, tenzij deze den wisselbrief te kwader trouw heeft verkregen of hem grove schuld bij de verkrijging te wijten is. (K. 168.) 109

109 a. De trekker is verplicht, ter keuze van den nemer, den wisselbrief te stellen betaalbaar aan den nemer zelven, of aan eenigen anderen persoon, in beide gevallen aan order of zonder bijvoeging van order dan wel met bijvoeging van eene uitdrukking, als bedoeld in art. 110, tweede lid. (K. 102.) 109a

109 b. De trekker, of degene voor wiens rekening de wisselbrief is 109b

N.K. getrokken, is verplicht zorg te dragen dat de betrokkene, ten vervalldage, in handen hebbe het noodige fonds tot betaling, zelfs indien de wisselbrief bij eenen derde is betaalbaar gesteld, met dien verstande echter, dat de trekker zelf in alle gevallen aan den houder en de vroegere endossanten persoonlijk verantwoordelijk blijft. (K. 102v., 127a, 146a.)

109c 109 c. De betrokkene wordt geacht, het noodige fonds in handen te hebben, indien hij bij het vervallen van den wisselbrief of op het tijdstip, waarop ingevolge het derde lid van art. 142 de houder regres kan nemen, aan den trekker of aan dengene voor wiens rekening is getrokken, eene opeischbare som schuldig is, tenminste gelijkstaande met het beloop van den wisselbrief. (K. 127a, 146a.)

TWEDE AFDEELING.

Van het endossement.

110 110. Elke wisselbrief, ook die welke niet uitdrukkelijk aan order luidt, kan door middel van endossement worden overgedragen.

Indien de trekker in den wisselbrief de woorden : „niet aan order” of een soortgelijke uitdrukking heeft opgenomen, kan het stuk slechts worden overgedragen in den vorm en met de gevolgen van een gewone cessie. Een op zulk een wisselbrief geplaatst endossement geldt als een gewone cessie. (Bw. 613.)

Het endossement kan worden gesteld zelfs ten voordeele van den betrokkene, al of niet acceptant, van den trekker, of van elken anderen wissel-schuldenaar. Deze personen kunnen den wisselbrief opnieuw endosseeren. (K. 111v., 119, 166.)

111 111. Het endossement moet onvoorwaardelijk zijn. Elke daarin opgenomen voorwaarde wordt voor niet-geschreven gehouden. (K. 114.) Het gedeeltelijke endossement is nietig.

Het endossement aan toonder geldt als endossement in blanco. (K. 112², 113².)

112 112. Het endossement moet worden gesteld op den wisselbrief of op een daaraan vastgehecht blad (verlengstuk). Het moet worden ondertee-kend door den endossant.

Het endossement kan den geëndosseerde onvermeld laten of bestaan uit de enkele handteekening van den endossant (endossement in blanco). In het laatste geval moet het endossement, om geldig te zijn, op de rug-zijde van den wisselbrief of op het verlengstuk worden gesteld. (K. 111³, 113².)

113 113. Door het endossement worden alle uit den wisselbrief voort-vloeiende rechten overgedragen. (K. 114.)

Indien het endossement in blanco is, kan de houder : (K. 111³, 112².)

1° het blanco invullen, hetzij met zijn eigen naam, hetzij met den naam van een anderen persoon ;

2° den wisselbrief wederom in blanco of aan een anderen persoon endosseeren ;

3° den wisselbrief aan eenen derde overgeven, zonder het blanco in te vullen en zonder hem te endosseeren. (Bw. 612v. ; K. 194.)

114 114. Tenzij het tegendeel bedongen is, staat de endossant in voor de acceptatie en voor de betaling. (Rv. 299, 581-1 sub 1°.)

Hij kan een nieuw endossement verbieden ; in dat geval staat hij tegen-over de personen, aan wie de wisselbrief later is geëndosseerd, niet in voor de acceptatie en voor de betaling. (K. 111, 113¹.)

115 115. Hij, die eenen wisselbrief onder zich heeft, wordt beschouwd als de rechtmatige houder, indien hij van zijn recht doet blijken door een ononderbroken reeks van endossementen, zelfs indien het laatste endos-sement in blanco is gesteld. De doorgehaalde endossementen worden te dien aanzien voor niet geschreven gehouden. Wanneer een endossement in blanco door een ander endossement is gevolgd, wordt de onderteke-naar van dit laatste geacht den wisselbrief door een endossement in blanco verkregen te hebben. (K. 139³.)

Indien iemand, op welke wijze dan ook, het bezit van den wisselbrief

heeft verloren, is de houder, die van zijn recht doet blijken op de wijze, bij het voorgaande lid aangegeven, niet verplicht den wisselbrief af te geven, tenzij hij dezen te kwader trouw heeft verkregen, of hem grove schuld bij de verkrijging te wijten is. (Bw. 582, 1977; K. 167a, 167b.)

116. Zij, die uit hoofde van den wisselbrief worden aangesproken, kunnen de verweermiddelen, gegrond op hun persoonlijke verhouding tot den trekker of tot vroegere houders, niet aan den houder tegenwerpen, tenzij deze bij de verkrijging van den wisselbrief desbewust ten nadeele van den schuldenaar heeft gehandeld. (K. 102a, 118.)

117. Wanneer het endossement de vermelding bevat: „waarde ter incasseering”, „ter incasso”, „in lastgeving”, of eenige andere vermelding, met zich brengend een bloote opdracht tot inning, kan de houder alle uit den wisselbrief voortvloeiende rechten uitoefenen, maar hij kan dezen niet anders endosseeren dan bij wege van lastgeving.

De wisselschuldenaren kunnen in dat geval aan den houder slechts de verweermiddelen tegenwerpen, welke aan den endossant zouden kunnen worden tegengeworpen.

De opdracht, vervat in een incasso-endossement, eindigt niet door den dood of door de latere onbekwaamheid van den lastgever. (K. 102a; Bw. 1792v., 1813.)

118. Wanneer een endossement de vermelding bevat: „waarde tot zekerheid”, „waarde tot pand”, of eenige andere vermelding, welke in pandgeving met zich brengt, kan de houder alle uit den wisselbrief voortvloeiende rechten uitoefenen, maar een door hem gesteld endossement geldt slechts als endossement bij wege van lastgeving. (Bw. 1150, 1152v.)

De wisselschuldenaren kunnen den houder de verweermiddelen, gegrond op hun persoonlijke verhouding tot den endossant, niet tegenwerpen, tenzij de houder bij de ontvangst van den wisselbrief desbewust ten nadeele van den schuldenaar heeft gehandeld. (K. 116.)

119. Een endossement, gesteld na den verval dag, heeft dezelfde gevolgen als een endossement, gesteld voor den verval dag. Echter heeft het endossement, gesteld na het protest van nonbetaling of na het verstrijken van den termijn, voor het opmaken van het protest bepaald, slechts de gevolgen eener gewone cessie. (Bw. 613.)

Behoudens tegenbewijs wordt het endossement, zonder dagteekening geacht te zijn gesteld vóór het verstrijken van den termijn voor het opmaken van het protest bepaald. (Bw. 1915v.; K. 143.)

DERDE AFDEELING.

Van de acceptatie.

120. De wisselbrief kan tot den verval dag door den houder of door iemand, die hem enkel onder zich heeft, aan den betrokkene te zijner woonplaats ter acceptatie worden aangeboden. (K. 121, 124v.)

121. In elken wisselbrief kan de trekker, al dan niet met vaststelling van een termijn, bepalen, dat deze ter acceptatie moet worden aangeboden.

Hij kan in den wisselbrief de aanbieding ter acceptatie verbieden, behoudens in wisselbrieven, betaalbaar bij eenen derde, of betaalbaar in een andere plaats dan die van het domicilie des betrokkenen of betaalbaar een zekeren tijd na zicht. (K. 108, 122, 132.)

Hij kan ook bepalen, dat de aanbieding ter acceptatie niet kan plaats hebben vóór een bepaalden dag. (K. 127c.)

Tenzij de trekker heeft verklaard, dat de wisselbrief niet vatbaar is voor acceptatie, kan elke endossant, al dan niet met vaststelling van eenen termijn, bepalen, dat hij ter acceptatie moet worden aangeboden. (K. 127b.)

122. Wisselbrieven, betaalbaar een zekeren tijd na zicht, moeten ter acceptatie worden aangeboden binnen een jaar na hunne dagteekening. (K. 132v., 143, 152.)

De trekker kan dezen termijn verkorten of verlengen.

De endossementen (*lees*: endossanten) kunnen deze termijnen verkorten.

- N.K.
123 De betrokkene kan verzoeken, dat hem een tweede aanbieding wordt gedaan den dag, volgende op de eerste. Belanghebbenden zullen zich er niet op mogen beroepen, dat aan dit verzoek geen gevolg is gegeven, tenzij het verzoek in het protest is vermeld.
- De houder is niet verplicht, den ter acceptatie aangeboden wisselbrief aan den betrokkene af te geven. (K. 143.)
- 124 De acceptatie wordt op den wisselbrief gesteld. Zij wordt uitgedrukt door het woord „geaccepteerd”, of door een soortgelijk woord; zij wordt door den betrokkene onderteekend. De enkele handteekening van den betrokkene, op de voorzijde van den wisselbrief gesteld, geldt als acceptatie. (K. 127, 127b.)
- Wanneer de wisselbrief betaalbaar is een zekeren tijd na zicht, of wanneer hij krachtens een uitdrukkelijk beding ter acceptatie moet worden aangeboden binnen een bepaalden termijn, moet de acceptatie als dagteekening inhouden den dag, waarop zij is geschied, tenzij de houder dien van de aanbieding eischt. Bij gebreke van dagteekening moet de houder dit verzuim door een tijdig protest doen vaststellen, op straffe van verlies van zijn recht van regres op de endossanten en op den trekker, die fonds heeft bezorgd. (K. 122, 126, 143, 165.)
- 125 De acceptatie is onvoorwaardelijk, maar de betrokkene kan haar beperken tot een gedeelte van de som. (Bw. 1253v., 1390.)
- Elke andere wijziging, door den acceptant met betrekking tot het in den wisselbrief vermelde aangebracht, geldt als weigering van acceptatie. De acceptant is echter gehouden overeenkomstig den inhoud zijner acceptatie. (K. 128, 143, 150.)
- 126 Wanneer de trekker den wisselbrief op een andere plaats dan die van het domicilie des betrokkenen heeft betaalbaar gesteld, zonder eenen derde aan te wijzen, bij wien de betaling moet worden gedaan, kan de betrokkene dezen bij de acceptatie aanwijzen. Bij gebreke van zoodanige aanwijzing wordt de acceptant geacht zich verbonden te hebben zelf te betalen op de plaats van betaling. (K. 101.)
- Indien de wisselbrief betaalbaar is aan het domicilie des betrokkenen, kan deze, in de acceptatie, een adres aanwijzen, in dezelfde plaats, waar de betaling moet worden gedaan. (K. 143 a.)
- 127 Door de acceptatie verbindt de betrokkene zich, den wisselbrief op den vervaldag te betalen. (K. 164.)
- Bij gebreke van betaling heeft de houder, al ware hij de trekker, tegen den acceptant een rechtstreeksche vordering uit den wisselbrief voortspruitend, voor al hetgeen kan worden gevorderd krachtens de artt. 147 en 148. (Rv. 299, 581-1 *sub* 1°.)
- 127a 127 a. Hij, die het noodig fonds in handen heeft, bijzonderlijk bestemd tot de betaling van een getrokken wisselbrief, is, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen jegens den trekker, tot de acceptatie verplicht. (Bw. 1243v.; K. 109c, 127c, 146a, 152a.)
- 127b 127 b. Belofte om eenen wisselbrief te zullen accepteren geldt niet als acceptatie, maar geeft aan den trekker eene rechtsoverdracht tot schadevergoeding tegen den belover, die weigert zijne belofte gestand te doen.
- Deze schade bestaat in de kosten van protest en herwissel, wanneer de wisselbrief voor des trekkers eigene rekening was getrokken.
- Wanneer de trekking voor rekening van eenen derde was gedaan, bestaan de schaden en interessen in de kosten van protest en herwissel, en in het beloop van hetgeen de trekker, uit hoofde van de bekomen toezegging van den belover, aan dien derde, op het crediet van den wisselbrief, heeft voorgeschooten. (Bw. 1243v.; K. 121, 151.)
- 127c 127 c. De trekker is verplicht aan den betrokkene tijdig kennis of advies te geven van den door hem getrokken wisselbrief, en, bij nalatigheid daarvan, gehouden tot vergoeding van de kosten, door weigering van acceptatie of betaling uit dien hoofde gevallen. (Bw. 1243v.; K. 127 a.)
- 127d 127 d. Indien de wisselbrief voor rekening van eenen derde is getrokken, is deze alleen daarvoor aan den acceptant verbonden. (K. 102.)

128. Indien de betrokkene zijn op den wisselbrief gestelde acceptatie heeft doorgehaald vóór de teruggave van den wisselbrief, wordt de acceptatie geacht te zijn geweigerd. Behoudens tegenbewijs wordt de doorhaling geacht te zijn geschied vóór de teruggave van den wisselbrief. (K. 125.)

Indien echter de betrokkene van zijne acceptatie schriftelijk heeft doen blijken aan den houder of aan iemand, wiens handteekening op den wisselbrief voorkomt, is hij tegenover dezen gehouden overeenkomstig den inhoud van zijne acceptatie. (K. 127, 127b.)

VIERDE AFDEELING.

Van het aval.

129. De betaling van eenen wisselbrief kan voor het geheel of een gedeelte van de wisselsom door eenen borgtocht (aval) worden verzekerd.

Deze borgtocht kan door eenen derde, of zelfs door iemand, wiens handteekening op den wisselbrief voorkomt, worden gegeven. (Bw. 1820v.; K. 125.)

130. Het aval wordt op den wisselbrief of op een verlengstuk gesteld. Het wordt uitgedrukt door de woorden: „goed voor aval” of door een soortgelijke uitdrukking; het wordt door den avalgever onderteekend.

De enkele handteekening van den avalgever, gesteld op de voorzijde van den wisselbrief, geldt als aval, behalve wanneer de handteekening die is van den betrokkene of van den trekker. (Bw. 1824.)

Het kan ook geschieden bij een afzonderlijk geschrift of bij een brief, vermeldende de plaats, waar het is gegeven.

In het aval moet worden vermeld, voor wien het is gegeven. Bij gebreke hiervan wordt het geacht voor den trekker te zijn gegeven. (K. 203.)

131. De avalgever is op dezelfde wijze verbonden als degenen, voor wien het aval is gegeven. (Bw. 1280, 1282, 1831v.; Rv. 299, 581-1 *sub 1°*.)

Zijne verbintenis is geldig, zelfs indien, wegens een andere oorzaak dan een vormgebrek, de door hem gewaarborgde verbintenis nietig is. (Bw. 1821.)

Door te betalen verkrijgt de avalgever de rechten, welke krachtens den wisselbrief kunnen worden uitgeoefend tegen dengene, voor wien het aval is gegeven en tegen degenen, die tegenover dezen krachtens den wisselbrief verbonden zijn. (Bw. 1839v.; K. 115.)

VIJFDE AFDEELING.

Van den vervalldag.

132. Een wisselbrief kan worden getrokken:

- op zicht;
- op een zekeren tijd na zicht;
- op een zekeren tijd na dagteekening;
- op een bepaalden dag.

Wisselbrieven met anders bepaalde vervaldagen of in termijnen betaalbaar zijn nietig. (K. 101.)

133. De wisselbrief, getrokken op zicht, is betaalbaar bij de aanbieding. Hij moet ter betaling worden aangeboden binnen een jaar na zijne dagteekening. De trekker kan dezen termijn verkorten of verlengen. De endossanten kunnen deze termijnen verkorten.

De trekker kan voorschrijven, dat een wisselbrief niet ter betaling mag worden aangeboden vóór een bepaalden dag. In dat geval loopt de termijn van aanbieding van dien dag af. (K. 122, 136, 143³.)

134. De vervaldag van eenen wisselbrief, getrokken op een zekeren tijd na zicht, wordt bepaald, hetzij door de dagteekening der acceptatie, hetzij door die van het protest.

Bij gebreke van protest wordt de niet gedagteekende acceptatie ten aanzien van den acceptant geacht te zijn gedaan op den laatsten dag van den termijn, voor de aanbieding ter acceptatie voorgeschreven. (K. 122, 124, 135², 142v.)

135. De wisselbrief, getrokken op een of meer maanden na dagteekening of na zicht, vervalt op den overeenkomstigen dag van de maand, waarin de betaling moet worden gedaan. Bij gebreke van een overeenkomstigen dag vervalt een zoodanige wisselbrief op den laatsten dag van die maand.

Bij eenen wisselbrief, getrokken op een of meer maanden en een halve maand na dagteekening of na zicht, worden eerst de geheele maanden gerekend.

Is de vervaldag bepaald op het begin, het midden (half Januari, half Februari enz.) of op het einde van eene maand, dan wordt onder die uitdrukkingen verstaan : de eerste, de vijftiende, de laatste van die maand.

Onder de uitdrukkingen : „acht dagen”, „vijftien dagen”, moet worden verstaan niet ééne of twee weken, maar een termijn van acht of van vijftien dagen.

De uitdrukking „halve maand” duidt eenen termijn van vijftien dagen aan. (K. 137.)

136. De vervaldag van eenen wisselbrief, betaalbaar op een bepaalden dag, in eene plaats, waar de tijdrekening een andere is dan die van de plaats van uitgifte, wordt geacht te zijn vastgesteld volgens de tijdrekening van de plaats van betaling.

De dag van uitgifte van eenen wisselbrief, getrokken tusschen twee plaatsen met verschillende tijdrekening en betaalbaar een zekeren tijd na dagteekening, wordt herleid tot overeenkomstigen dag van de tijdrekening van de plaats van betaling en de vervaldag wordt dienovereenkomstig vastgesteld.

De termijnen van aanbieding der wisselbrieven worden berekend overeenkomstig de bepalingen van het voorgaande lid.

Dit art. is niet van toepassing, indien uit eene in den wisselbrief opgenomen clause of uit zijne bewoordingen een afwijkende bedoeling kan worden afgeleid. (AB. 18 : K. 207.)

ZESDE AFDEELING.

Van de betaling.

137. De houder van eenen wisselbrief, betaalbaar op een bepaalden dag of een zekeren tijd na dagteekening of na zicht, moet dezen ter betaling aanbieden, hetzij den dag, waarop hij betaalbaar is, hetzij eenen der twee daaropvolgende werkdagen.

De aanbieding van eenen wisselbrief aan eene verrekeningskamer geldt als aanbieding ter betaling. Door den Gouverneur-Generaal zullen de instellingen worden aangewezen, die in den zin van dezen Titel als verrekeningskamers worden beschouwd. (K. 100-4°, 120, 122, 133, 135, 139, 141.)

138. Buiten het geval, in art. 167b vermeld, kan de betrokkene, den wisselbrief betalende, vorderen, dat hem deze van behoorlijke kwijting van den houder voorzien, wordt uitgeleverd.

De houder mag niet weigeren een gedeeltelijke betaling aan te nemen. (K. 125.)

In geval van gedeeltelijke betaling kan de betrokkene vorderen, dat van die betaling op den wisselbrief melding wordt gemaakt en dat hem daarvoor kwijting wordt gegeven. (Bw. 1390 ; K. 150, 164, 168, 169, 211.)

139. De houder van eenen wisselbrief kan niet genoodzaakt worden, vóór den vervaldag betaling te ontvangen.

De betrokkene, die vóór den vervaldag betaalt, doet zulks op eigen verantwoordelijkheid. (Bw. 1360v.)

Hij, die op den vervaldag betaalt, is deugdelijk gekwet, mits er zijner, zijds geen bedrog plaats heeft of grove schuld aanwezig is. Hij is gehouden de regelmatigheid van de reeks van endossementen, maar niet de handteekening der endossementen te onderzoeken. (Bw. 1385v. ; K. 115.)

Indien hij, niet bevrijdend betaald hebbende, verplicht wordt, ten tweede

male te betalen, heeft hij verhaal op al degenen, die den wisselbrief te kwader trouw hebben verkregen of aan wie bij de verkrijging grove schuld te wijten is. (Bw. 1270, 1386, 1405-4°; K. 147², 167a, b, 212.)

140. Een wisselbrief, waarvan de betaling is bedongen in ander geld dan dat van de plaats van betaling, kan worden betaald in het geld van het land volgens zijne waarde op den vervaldag. Indien de schuldenaar in gebreke is, kan de houder te zijner keuze vorderen, dat de wisselsom betaald wordt in het geld van het land volgens den koers, hetzij van den vervaldag, hetzij van den dag van betaling.

De waarde van het vreemde geld wordt bepaald volgens de gebruiken van de plaats van betaling. De trekker kan echter voorschrijven, dat het te betalen bedrag moet worden berekend volgens een in den wisselbrief voorgeschreven koers.

Het bovenstaande is niet van toepassing, indien de trekker heeft voorgeschreven, dat de betaling moet geschieden in een bepaald aangeduid geld (clausule van werkelijke betaling in vreemd geld).

Indien het bedrag van den wisselbrief is aangegeven in geld, hetwelk dezelfde benaming, maar eene verschillende waarde heeft in het land van uitgifte en in dat van betaling, wordt men vermoed het geld van de plaats van betaling te hebben bedoeld. (Bw. 1756v.; K. 60, 100-2°, 151³, 213.)

141. Bij gebreke van aanbieding ter betaling van den wisselbrief binnen den termijn, bij art. 137 vastgesteld, heeft elke schuldenaar de bevoegdheid, het bedrag te bevoegder plaatse in consignatie te geven, op kosten en onder verantwoordelijkheid van den houder. (Bw. 1280v., 1382, 1385, 1387, 1393, 1395, 1404v., 1407v., 1409v.; K. 127¹, 133, 139, 142, 146.)

ZEVENDE AFDEELING.

Van het recht van regres in geval van non-acceptatie of non-betaling.

142. (*Gew. S. 37-590.*) De houder kan zijn recht van regres op de endosanten, den trekker en de andere wisselschuldenaren uitoefenen: (K. 108, 109b, c, 114, 127, 131.)

Op den vervaldag: (K. 100-4°.)

indien de betaling niet heeft plaats gehad. (K. 132v., 137, 141.)

Zelfs vóór den vervaldag:

1e. indien de acceptatie geheel of gedeeltelijk is geweigerd; (K. 120v., 125.)

2e. in geval van faillissement van den betrokkene, al of niet acceptant, en van het oogenblik af, waarop eene hem verleende surséance van betaling is ingegaan; (K. 143⁵, 6; F. 1v., 212v., 216.)

3e. in geval van faillissement van den trekker van een niet voor acceptatie vatbaren wisselbrief. (K. 143⁶; F. 1v.)

143. De weigering van acceptatie of van betaling moet worden vastgesteld bij authentieke acte (protest van non-acceptatie of van non-betaling).

Het protest van non-acceptatie moet worden opgemaakt binnen de termijnen, voor de aanbieding ter acceptatie vastgesteld. Indien, in het geval bij art. 123, lid 1, voorzien de eerste aanbieding heeft plaats gehad op den laatsten dag van den termijn, kan het protest nog op den volgende dag worden gedaan.

Het protest van non-betaling van eenen wisselbrief, betaalbaar op een bepaalden dag of zekeren tijd na dagteekening of na zicht, moet worden gedaan op éenen der twee werkdagen, volgende op den dag, waarop de wisselbrief betaalbaar is. Indien het eenen wisselbrief, betaalbaar op zicht, betreft, moet het protest worden gedaan, overeenkomstig de bepalingen bij het voorgaande lid vastgesteld voor het opmaken van het protest van non-acceptatie.

Het protest van non-acceptatie maakt de aanbieding ter betaling en het protest van non-betaling overbodig.

In geval van benoeming van bewindvoerders op verzoek van den betrok-

N.K

140

141

142

143

K. kene, al of niet acceptant, tot surséance van betaling kan de houder zijn recht van regres niet uitoefenen, dan nadat de wisselbrief ter betaling aan den betrokkene is aangeboden en protest is opgemaakt.

Indien de betrokkene, al of niet acceptant, is failliet verklaard, of indien de trekker van eenen wisselbrief, welke niet vatbaar is voor acceptatie, is failliet verklaard, kan de houder, voor de uitoefening van zijn recht van regres, volstaan met overlegging van het vonnis, waarbij het faillissement is uitgesproken. (K. 120v., 125, 132v., 143b, 143d, 145, 171, 217; F. 1v., 212, 214.)

3a 143 a. De betaling van eenen wisselbrief moet gevraagd en het daarop volgende protest gedaan worden ter woonplaats van den betrokkene.

Indien de wisselbrief getrokken is om in eene andere aangewezen woonplaats of door eenen anderen aangewezen persoon, hetzij in dezelfde, hetzij in eene andere afdeeling te worden betaald, moet de betaling gevraagd en het protest opgemaakt worden ter aangewezen woonplaats of aan den aangewezen persoon.

Wanneer degene, die den wisselbrief moet betalen, geheel onbekend of niet te vinden is, moet het protest gedaan worden aan het postkantoor van de ter betaling aangewezen woonplaats, en indien aldaar geen postkantoor is, in de Gouvernementslanden van Java en Madoera aan den assistent-resident en elders aan het hoofd van het plaatselijk bestuur. Hetzelfde moet plaats hebben, indien een wisselbrief is getrokken om in eene andere afdeeling te worden betaald dan die waar de betrokkene woont, en de woonplaats waar de betaling moet geschieden niet is aangewezen. (Bw. 1393; K. 100-3°, 102, 126, 143b-2 sub 2°, 218a; F. 96^a.)

3b 143 b. De protesten, zoo van non-acceptatie als van non-betaling, worden gedaan door eenen notaris of door eenen deurwaarder. Zij moeten vergezeld zijn van twee getuigen.

De protesten behelzen:

1e. een letterlijk afschrift van den wisselbrief, van de acceptatie, van de endossementen, van het aval en van de adressen daarop gesteld;

2e. de vermelding dat zij de acceptatie of betaling aan de personen, of ter plaatse in het voorgaand art. gemeld, afgevraagd en niet bekomen hebben;

3e. de vermelding van de opgegevene reden van non-acceptatie of non-betaling;

4e. de aanmaning om het protest te teekenen, en de redenen van weigering;

5e. de vermelding, dat hij, notaris of deurwaarder, wegens die non-acceptatie of non-betaling heeft geprotesteerd.

Indien het protest eenen vermisten wisselbrief betreft, volstaat, in plaats van het bepaalde onder 1e van het voorgaande lid eene zoo nauwkeurig mogelijke omschrijving van den inhoud des wisselbriefs. (K. 112, 124v., 130, 137, 155v., 159, 167a v., 218b; Not. 1, 20v.)

13c 143 c. De notarissen of deurwaarders zijn verplicht, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, afschrift van het protest te laten, en hiervan melding in het afschrift te maken, en hetzelfde naar orde des tijds, in te schrijven in een bijzonder register, genummerd en gewaarmerkt door den president van den raad van justitie, indien zij woonachtig zijn binnen de afdeeling, waar die raad gevestigd is, en elders door den residentierechter; of bij afwezigheid, belet of ontstentenis van dezen in de Gouvernementslanden van Java en Madoera door den assistent-resident en elders door het hoofd van plaatselijk bestuur, of op diens last door een anderen europeeschen ambtenaar. Ook zijn zij gehouden om, zults begeerd wordende, een of meer afschriften van het protest aan de belanghebbenden te leveren. (K. 218c; Rv. 4, 8; Bb. 379.)

13d 143 d. Als protest van non-acceptatie, onderscheidenlijk van non-betaling geldt de door dengene, aan wien de acceptatie of de betaling wordt afgevraagd, met toestemming van den houder op den wisselbrief gestelde, gedagteekende en onderteekende verklaring, dat hij dezelve

weigert, tenzij de trekker heeft aangeteekend, dat hij een authentiek protest verlangt. (K. 143, 217-2°.)

144. De houder moet van de non-acceptatie of van de non-betaling kennis geven aan zijnen endossant en aan den trekker binnen de vier werkdagen, volgende op den dag van het protest of, indien de wisselbrief getrokken is met de clause zonder kosten volgende op dien der aanbidding. Elke endossant moet binnen de twee werkdagen, volgende op den dag van ontvangst der kennisgeving, de door hem ontvangen kennisgeving aan zijnen endossant mededeelen, met aanwijzing van de namen en adressen van degenen, die de voorafgaande kennisgevingen hebben gedaan, en zoo vervolgens, teruggaande tot den trekker. Deze termijnen loopen van de ontvangst der voorafgaande kennisgeving af.

Indien overeenkomstig het voorgaande lid eene kennisgeving is gedaan aan iemand, wiens handteekening op den wisselbrief voorkomt, moet gelijke kennisgeving binnen denzelfden termijn aan diens avalgever worden gedaan.

Indien een endossant zijn adres niet of op onleesbare wijze heeft aangeduid, kan worden volstaan met kennisgeving aan den voorafgaanden endossant.

Hij, die eene kennisgeving heeft te doen, kan zulks doen in iederen vorm, zelfs door enkele terugzending van den wisselbrief.

Hij moet bewijzen, dat hij de kennisgeving binnen den vastgestelden termijn heeft gedaan. Deze termijn wordt gehouden te zijn in acht genomen, wanneer een brief, die de kennisgeving behelst, binnen den genoemden termijn ter post is bezorgd. (Bw. 1916.)

Hij, die de kennisgeving niet binnen den bovenvermelde termijn doet, stelt zich niet bloot aan verval van zijn recht; hij is, indien daartoe aanleiding bestaat, verantwoordelijk voor de schade, door zijne nalatigheid veroorzaakt, zonder dat echter de kosten, schaden en interessen de wisselsom kunnen te boven gaan. (Bw. 1243v.; K. 143v., 153, 219.)

145. De trekker, een endossant of een avalgever, kan, door de clause „zonder kosten”, „zonder protest” of een andere soortgelijke op den wisselbrief gestelde en onderteekende clause, den houder van het opmaken van een protest van non-acceptatie of van non-betaling, ter uitoefening van zijn recht van regres, ontslaan.

Deze clause ontslaat den houder niet van de aanbidding van den wisselbrief, binnen de voorgeschreven termijnen, noch van het doen van de kennisgevingen. Het bewijs van de nietinachtning der termijnen moet worden geleverd door dengene, die zich daarop tegenover den houder beroept.

Is de clause door den trekker gesteld, dan heeft zij gevolgen ten aanzien van allen, wier handteekeningen op den wisselbrief voorkomen; is zij door een endossant of door eenen avalgever gesteld, dan heeft zij gevolgen alleen voor dezen endossant of avalgever. Indien de houder, ondanks de door den trekker gestelde clause, toch protest doet opmaken, zijn de kosten daarvan voor zijne rekening. Indien de clause van eenen endossant of eenen avalgever afkomstig is, kunnen de kosten van het protest, indien dit is opgemaakt, op allen, wier handteekeningen op den wisselbrief voorkomen, worden verhaald. (K. 143, 143d, 147-1 sub 3^e, 220.)

146. Allen, die eenen wisselbrief hebben getrokken, geaccepteerd, geëndosseerd, of voor aval geteekend, zijn hoofdelijk tegenover den houder verbonden. Bovendien is ook de derde, voor wiens rekening de wisselbrief is getrokken en die de waarde daarvoor heeft genoten, jegens den houder aansprakelijk.

De houder kan deze personen, zoowel ieder afzonderlijk, als gezamenlijk, aanspreken, zonder verplicht te zijn de volgorde, waarin zij zich hebben verbonden, in acht te nemen.

Hetzelfde recht komt toe aan ieder, wiens handteekening op den wisselbrief voorkomt en die dezen, ter voldoening aan zijnen regresplicht, heeft betaald.

N.K.

144

145

146

N.K.

De vordering, ingesteld tegen éenen der wisselschuldenaren, belet niet de anderen aan te spreken, al hadden dezen zich later verbonden dan de eerst aangesprokene. (Bw. 1280v., 1283, 1292v.; K. 102v., 110v., 120v., 127, 131, 152, 152a, 157, 165, 167, 221; F. 132; Rv. 299, 581-1 *sub* 1°.)

146a

146 a. De houder van eenen geprotesteerden wisselbrief heeft in geen geval eenig recht op het fonds, dat de betrokkene van den trekker in handen heeft.

Indien de wisselbrief niet is geaccepteerd, behooren die penningen, bij faillissement van den trekker, aan diens boedel. (F. 19.)

Ingeval van acceptatie, blijft het fonds, tot het beloop van den wisselbrief, aan den betrokkene, behoudens de verplichting van dezen om jegens den houder aan zijne acceptatie te voldoen. (K. 109b v., 127a, 221a.)

147

147. De houder kan van dengene, tegen wien hij zijn recht van regres uitoefent, vorderen :

1^e. de som van den niet-geaccepteerden of niet betaalden wisselbrief met de rente zoo deze bedongen is.

2^e. eene rente van zes ten honderd, te rekenen van den vervaldag ;

3^e. de kosten van protest, die van de gedane kennisgevingen alsmede de andere kosten. (K. 145³.)

Zoo de uitoefening van het recht van regres vóór den vervaldag plaats heeft, wordt op de wisselsom eene korting toegepast. Deze korting wordt berekend volgens het officieele disconto (bankdisconto) geldende ter woonplaats van den houder, op den dag van de uitoefening van het recht van regres. (Bw. 1250³; K. 104, 127, 139, 142v., 143d v., 148, 151, 152a, 157, 222.)

148

148. Hij, die ter voldoening aan zijnen regresplicht den wisselbrief heeft betaald, kan van degenen, die tegenover hem regresplichtig zijn, vorderen :

1^e. het geheele bedrag, dat hij betaald heeft ;

2^e. eene rente van zes ten honderd, te rekenen van den dag der betaling ;

3^e. de door hem gemaakte kosten. (Bw. 1250³; K. 147, 151, 223.)

149

149. Elke wisselschuldenaar, tegen wien het recht van regres wordt of kan worden uitgeoefend, kan, tegen betaling ter voldoening aan zijnen regresplicht, de afgifte vorderen van den wisselbrief met het protest, alsmede een voor voldaan geteekende rekening.

Elke endossant, die ter voldoening aan zijnen regresplicht den wisselbrief heeft betaald, kan zijn endossement en dat van de volgende endossanten doorhalen. (K. 138, 146v., 224.)

150

150. Bij gedeeltelijke acceptatie kan degene, die ter voldoening aan zijnen regresplicht het niet geaccepteerde gedeelte van de wisselsom heeft betaald, vorderen, dat die betaling op den wisselbrief wordt vermeld en dat hem daarvan kwijting wordt gegeven. De houder moet hem daarenboven uitleveren een voor eensluidend geteekend afschrift van den wisselbrief, alsmede het protest, om hem de uitoefening van zijn verdere regresrechten mogelijk te maken. (Bw. 1390; K. 125, 143, 166v.)

151

151. Ieder, die een recht van regres kan uitoefenen, kan, tenzij het tegendeel bedongen is, zich de vergoeding bezorgen door middel van een nieuwen wisselbrief (herwissel), getrokken op zicht op éenen van degenen, die tegenover hem regresplichtig zijn en betaalbaar te diens woonplaats. De herwissel omvat, behalve de bedragen in de artt. 147 en 148 aangegeven, de bedragen van provisie en het zegel van den herwissel.

Indien de herwissel door den houder is getrokken, wordt het bedrag bepaald volgens den koers van eenen zichtwissel, getrokken van de woonplaats, waar de oorspronkelijke wisselbrief betaalbaar was, op de woonplaats van den regresplichtige. Indien de herwissel is getrokken door eenen endossant, wordt het bedrag bepaald volgens den koers van eenen zichtwissel, getrokken van de woonplaats van den trekker van den herwissel op de woonplaats van den regresplichtige. (K. 140, 146.)

152

152. Na afloop van de termijnen vastgesteld : (K. 153.)

voor de aanbieding van eenen wisselbrief getrokken op zicht of zekeren tijd na zicht; (K. 122, 133v., 137.) N.K

voor het opmaken van het protest van non-acceptatie of van non-betaling; (K. 143.)

voor de aanbieding ter betaling in geval van beding zonder kosten, (K. 145.)

vervalt het recht van den houder tegen de endossanten, tegen den trekker, en tegen de andere wisselschuldenaren, met uitzondering van den acceptant. (K. 127.)

Bij gebreke van aanbieding ter acceptatie binnen den door den trekker voorgeschreven termijn, vervalt het recht van regres van den houder, zoowel wegens non-betaling als wegens non-acceptatie, tenzij uit de bewoordingen van den wisselbrief blijkt, dat de trekker zich slechts heeft willen bevrijden van zijne verplichting, voor de acceptatie in te staan. (K. 146, 153.)

Indien de bepaling van eenen termijn voor de aanbieding in een endossement is vervat, kan alleen de endossant daarop een beroep doen. (K. 110v., 119.)

152 a. De wisselbrief van non-acceptatie of van non-betaling zijnde geprotesteerd, is niettemin de trekker, al ware het protest niet intijds gedaan, tot vrijwaring gehouden, tenzij hij bewees, dat de betrokkene op den vervaldag het noodige fonds tot betaling des wisselbriefs in handen had. Indien het vereischte fonds slechts gedeeltelijk aanwezig was, is de trekker voor het ontbrekende gehouden. (K. 109b v., 127a, 143, 146a.) 152a

Was de wisselbrief niet geaccepteerd, dan is, ingeval van niet tijdig protest, de trekker, op straffe van tot vrijwaring te zijn gehouden, verplicht, den houder af te staan en over te dragen de vordering op het fonds, dat de betrokkene van hem ten vervaldage heeft in handen gehad, en zulks tot het beloop van den wisselbrief; en hij moet aan den houder, te diens koste, de noodige bewijzen verschaffen om die vordering te doen gelden. Indien de trekker in staat van faillissement is verklaard, zijn de curatoren in zijnen boedel tot dezelfde verplichtingen gehouden, ten ware deze mochten verkiezen, den houder als schuldeischer, voor het beloop van den wisselbrief, toe te laten. (Bw. 613; K. 109c; F. 1, 13.)

153. Wanneer de aanbieding van den wisselbrief of het opmaken van het protest binnen de voorgeschreven termijnen wordt verhinderd door een onoverkomelijk beletsel (wettelijk voorschrift van eenigen Staat of ander geval van overmacht), worden deze termijnen verlengd. 153

De houder is verplicht, van de overmacht onverwijld aan zijnen endossant kennis te geven, en deze kennisgeving gedagteekend en onderteekend op den wisselbrief of op een verlengstuk te vermelden; voor het overige zijn de bepalingen van art. 144 toepasselijk.

Na het ophouden van de overmacht moet de houder onverwijld den wisselbrief ter acceptatie of ter betaling aanbieden en, indien daartoe aanleiding bestaat, protest doen opmaken.

Indien de overmacht meer dan dertig dagen, te rekenen van den vervaldag, aanhoudt, kan het recht van regres worden uitgeoefend, zonder dat de aanbieding of het opmaken van protest noodig is.

Voor wisselbrieven, getrokken op zicht, of op zekeren tijd na zicht, loopt de termijn van dertig dagen van den dag, waarop de houder, al ware het vóór het einde van den aanbiedingstermijn, van de overmacht aan zijnen endossant heeft kennis gegeven; voor wisselbrieven, getrokken op zekeren tijd na zicht, wordt de termijn van dertig dagen verlengd met den zichttermijn, in den wisselbrief aangegeven.

Feiten, welke voor den houder, of voor dengene, dien hij met de aanbieding van den wisselbrief of met het opmaken van het protest belastte, van zuiver persoonlijken aard zijn, worden niet beschouwd als gevallen van overmacht. (K. 121v., 133v., 143, 152, 225.)

ACHTSTE AFDEELING.

Van de tusschenkomst.

1. Algemeene bepalingen.

154. De trekker, een endossant, of een avalgever, kan iemand aanwijken om, in geval van nood, te accepteren of te betalen. (Bw. 1792v.)

Onder de hierna vastgestelde voorwaarden kan de wisselbrief worden geaccepteerd of betaald door iemand, die tusschenkomt voor eenen schuldenaar, op wien recht van regres kan worden uitgeoefend.

De interveniënt kan een derde zijn, zelfs de betrokkene, of een reeds krachtens den wisselbrief verbonden persoon, behalve de acceptant. (Bw. 1354, 1382.)

De interveniënt geeft binnen den termijn van twee werkdagen van zijne tusschenkomst kennis aan dengene, voor wien hij tusschenkwam. In geval van niet-inachtneming van dien termijn is hij, indien daartoe aanleiding bestaat, verantwoordelijk voor de schade, door zijne nalatigheid veroorzaakt, zonder dat echter de kosten, schaden en interessen de wisselsom kunnen te boven gaan. (Bw. 1355v.; K. 146, 155v.)

2. Acceptatie bij tusschenkomst.

155. De acceptatie bij tusschenkomst kan plaats hebben in alle gevallen, waarin de houder van eenen voor acceptatie vatbaren wisselbrief vóór den vervaldag recht van regres kan uitoefenen. (K. 121³.)

Wanneer op den wisselbrief iemand is aangewezen om dezen, in geval van nood, ter plaatse van betaling te accepteren of te betalen, kan de houder zijn recht tegen dengene, die de aanwijzing heeft gedaan en tegen hen, die daarna hunne handteekeningen op den wisselbrief hebben geplaatst niet vóór den vervaldag uitoefenen, tenzij hij den wisselbrief aan den aangewezen persoon heeft aangeboden en van diens weigering tot acceptatie protest is opgemaakt. (K. 142v., 154¹.)

In de andere gevallen van tusschenkomst kan de houder de acceptatie bij tusschenkomst weigeren. Indien hij haar echter aanneemt, verliest hij zijn recht van regres, hetwelk hem vóór den vervaldag toekomt tegen dengene, voor wien de acceptatie is gedaan, en tegen hen, die daarna hunne handteekeningen op den wisselbrief hebben geplaatst. (K. 146, 148, 154³.)

156. De acceptatie bij tusschenkomst wordt op den wisselbrief vermeld; zij wordt door den interveniënt ondertekend. Zij wijst aan, voor wien zij is geschied; bij gebreke van die aanwijzing wordt zij geacht voor den trekker te zijn geschied. (Bw. 1915v.; K. 124, 161.)

157. De acceptant bij tusschenkomst is tegenover den houder en tegenover de endossanten, die den wisselbrief hebben geëndosseerd na dengene, voor wien de tusschenkomst is geschied, op dezelfde wijze als deze laatste verbonden. (Rv. 299, 581-1 sub 1°.)

Niettegenstaande de acceptatie bij tusschenkomst kunnen degene, voor wien zij werd gedaan en degenen, die tegenover dezen regresplichtig zijn, van den houder, indien daartoe aanleiding bestaat, tegen terugbetaling van de bij art. 147 aangewezen som, de afgifte van den wisselbrief, van het protest en van een voor voldaan geteekende rekening vorderen. (K. 127, 146, 159.)

3. Betaling bij tusschenkomst.

158. De betaling bij tusschenkomst kan plaats hebben in alle gevallen, waarin, hetzij op den vervaldag, hetzij vóór den vervaldag, de houder recht van regres heeft.

De betaling moet de geheele som beloopen, welke degene, voor wien zij heeft plaats gehad, moest voldoen.

Zij moet plaats hebben uiterlijk op den dag volgende op den laatsten dag, waarop het protest van non-betaling kan worden opgemaakt. (K. 143, 146v.)

159. Indien de wisselbrief is geaccepteerd door interveniënten, wier domicilie ter plaatse van betaling is gevestigd, of indien personen, wier domicilie in dezelfde plaats is gevestigd, zijn aangeduid om in geval van nood te betalen, moet de houder den wisselbrief aan al die personen aanbieden, en, indien daartoe aanleiding bestaat, protest van non-betaling doen opmaken uiterlijk op den dag volgende op den laatsten dag, waarop dit kan geschieden. (Bw. 17v., 24.)

Bij gebreke van protest binnen dien termijn zijn degene, die het noodadres heeft gesteld of voor wien de wisselbrief is geaccepteerd, en de latere endossanten van hunne verbintenissen bevrijd. (K. 143v., 145, 154.)

160. De houder, die weigert de betaling bij tusschenkomst aan te nemen, verliest zijn recht van regres op hen, die daardoor zouden zijn bevrijd. (K. 146, 158.)

161. De betaling bij tusschenkomst moet worden vastgesteld door eene kwijting, geplaatst op den wisselbrief met aanwijzing van dengene, voor wien zij is gedaan. Bij gebreke van die aanwijzing wordt de betaling geacht voor den trekker te zijn gedaan. (Bw. 1915v.)

De wisselbrief en het protest, indien dit is opgemaakt, moeten worden uitgeleverd aan hem, die bij tusschenkomst betaalt. (K. 149.)

162. Hij, die bij tusschenkomst betaalt, verkrijgt de rechten, uit den wisselbrief voortvloeiende, tegen dengene, voor wien hij heeft betaald, en tegen degenen, die tegenover dezen laatste krachtens den wisselbrief verbonden zijn. Hij mag echter den wisselbrief niet opnieuw endosseeren.

De endossanten, volgende op dengene, voor wien de betaling heeft plaats gehad, zijn bevrijd.

Indien zich meer personen tot de betaling bij tusschenkomst aanbieden, heeft de voorkeur de betaling, welke het grootste aantal bevrijdingen teweegbrengt. De interveniënt, die desbewust in strijd hiermede handelt, verliest zijn recht van regres tegen hen, die anders zouden zijn bevrijd. (K. 110v., 146, 154³.)

NEGENDÉ AFDEELING.

Van wisselexemplaren, wisselafschriften en vermiste wisselbrieven.

1. Wisselexemplaren.

163. De wisselbrief kan in meer gelijklopende exemplaren worden getrokken.

Die exemplaren moeten in den tekst zelf van den titel worden genummerd, bij gebreke waarvan elk exemplaar wordt beschouwd als een afzonderlijke wisselbrief.

Iedere houder van eenen wisselbrief, waarin niet is vermeld, dat deze in een enkel exemplaar getrokken is, kan op zijne kosten de levering van meer exemplaren vorderen. Te dien einde moet hij zich tot zijn onmiddellijken endossant wenden, die verplicht is zijne medewerking te verleenen om zijn eigen endossant aan te spreken, en zoo vervolgens, teruggaande tot den trekker. De endossanten zijn verplicht de endossementen ook op de nieuwe exemplaren aan te brengen. (K. 100, 226.)

164. De betaling, op één der exemplaren gedaan, bevrijdt, ook al ware niet bedongen, dat die betaling de kracht der andere exemplaren te niet doet. Echter blijft de betrokkene verbonden wegens elk geaccepteerd exemplaar, dat hem niet is uitgeleverd. (K. 124.)

De endossant, die de exemplaren aan verschillende personen heeft overgedragen, alsook de latere endossanten, zijn verbonden wegens alle exemplaren, die hunne handteekening dragen en die niet zijn uitgeleverd. (K. 110v., 138, 227.)

165. Hij, die één der exemplaren ter acceptatie heeft gezonden, moet op de andere exemplaren den naam van den persoon aanwijzen, in wiens handen dat exemplaar zich bevindt. Deze is verplicht, dit aan den rechtmatigen houder van een ander exemplaar uit te leveren.

Weigert hij dit, dan kan de houder slechts zijn recht van regres uitoefenen, nadat hij door een protest heeft doen vaststellen :

- K. 1e. dat het ter acceptatie gezonden exemplaar hem desgevraagd niet is uitgeleverd;
 2e. dat hij de acceptatie of de betaling op een ander exemplaar niet heeft kunnen verkrijgen. (K. 120, 143, 143b, 146.)

2. Wisselafschriften.

166. Elke houder van eenen wisselbrief heeft het recht, daarvan afschriften te vervaardigen.

Het afschrift moet het oorspronkelijke nauwkeurig weergeven met de endossementen en alle andere vermeldingen, die er op voorkomen. Het moet aangeven, waar het afschrift ophoudt.

Het kan worden geëndosseerd en voor aval geteekend op dezelfde wijze en met dezelfde gevolgen, als het oorspronkelijke. (Bw. 1888v.: K. 110, 129, 163, 167.)

167. Het afschrift moet dengene, in wiens handen het oorspronkelijke stuk zich bevindt, vermelden. Deze is verplicht het oorspronkelijke stuk aan den rechtmatigen houder van het afschrift uit te leveren.

Weigert hij dit, dan kan de houder zijn recht van regres tegen hen, die het afschrift hebben geëndosseerd of voor aval geteekend, slechts uitoefenen, nadat hij door een protest heeft doen vaststellen, dat het oorspronkelijke stuk hem desgevraagd niet is uitgeleverd.

Indien na het laatste daarop geplaatste endossement, alvorens het afschrift is vervaardigd, het oorspronkelijke stuk de clausule draagt: „van hier af geldt het endossement slechts op de copie”, of eenige andere soortgelijke clausule, is een nadien op het oorspronkelijk stuk geplaatst endossement nietig. (Bw. 1888v.: K. 146, 166.)

3. Vermiste wisselbrieven.

167 a. Degene, die een wisselbrief, waarvan hij houder was, vermist, kan van den betrokkene de betaling alleen vragen tegen eene, voor den tijd van dertig jaren, te stellen zekerheid. (Bw. 1830, 1967; K. 115, 137, 139, 143b², 167b, 227a; Rv. 611v.)

167 b. Degene, die een wisselbrief, waarvan hij houder was, en welke is vervallen en, zooveel noodig geprotesteerd, vermist, kan zijne rechten alleen tegen den acceptant en tegen den trekker uitoefenen, zulks tegen eene, voor den tijd van dertig jaren, te stellen zekerheid. (Bw. 1830, 1967; K. 115, 137, 139, 143b², 167a, 227b; Rv. 611v.)

TIENDE AFDEELING.

Van veranderingen.

168. In geval van verandering van den tekst van eenen wisselbrief, zijn zij, die daarna hunne handteekeningen op den wisselbrief geplaatst hebben, volgens den veranderden tekst verbonden; zij, die daarvoor hunne handteekeningen op den wisselbrief geplaatst hebben, zijn verbonden volgens den oorspronkelijken tekst. (K. 109, 228; Sw. 264.)

ELFDE AFDEELING.

Van verjaring.

168 a. Behoudens de bepaling van het volgende art. gaat wisselschuld te niet door alle middelen van schuldbevrijding, bij het Burgerlijk Wetboek aangewezen. (Bw. 1381; K. 228a.)

169. Alle rechtsoverdrachten, welke uit den wisselbrief tegen den acceptant voortspruiten, verjaren door een tijdsverloop van drie jaren, te rekenen van den vervaldag.

De rechtsoverdrachten van den houder tegen de endossanten en tegen den trekker verjaren door een tijdsverloop van een jaar, te rekenen van de dagteekening van het tijdig opgemaakte protest of, in geval van de clausule zonder kosten, van den vervaldag.

De rechtsoverdrachten van de endossanten tegen elkander en tegen den trekker verjaren door tijdsverloop van zes maanden, te rekenen van den

dag, waarop de endossant ter voldoening aan zijnen regresplicht den wisselbrief heeft betaald, of van den dag, waarop hij zelf in rechte is aangesproken.

(Gew. S. 35—77 jo. 562.) De in het eerste lid bedoelde verjaring kan niet worden ingeroepen door den acceptant, indien of voor zoover hij fonds heeft ontvangen of zich ongerechtvaardigd zou hebben verrijkt; evenmin kan de in het tweede en derde lid bedoelde verjaring worden ingeroepen door den trekker, indien of voor zoover hij geen fonds heeft bezorgd noch door den trekker of de endossanten, die zich ongerechtvaardigd zouden hebben verrijkt; alles onverminderd het bepaalde in art. 1967 van het Burgerlijk Wetboek. (K. 190c, 110v., 120v., 127, 132v., 143, 145v., 168a, 170, 229, 229k.)

170. De stuiting der verjaring is slechts van kracht tegen dengene, ten aanzien van wien de stuitingshandeling heeft plaats gehad. (Bw. 1979v., 1982.)

(Toeg. S. 35—77 jo. 562.) In afwijking van de artt. 1987 en 1988 van het Burgerlijk Wetboek loopen de verjaringen, waarvan in het vorig art. gehandeld wordt tegen de minderjarigen en tegen degenen, die onder curatele staan, alsmede tusschen echtgenooten, onverminderd het verhaal van minderjarigen en onder curatele gestelden op hunne voorgeden of curators. (K. 229a.)

TWAALFDE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

171. De betaling van eenen wisselbrief, waarvan de vervaldag een wettelijke feestdag is, kan eerst worden gevorderd op den eerstvolgenden werkdag. Evenzoo kunnen alle andere handelingen met betrekking tot wisselbrieven, met name de aanbieding ter acceptatie en het protest, niet plaats hebben dan op eenen werkdag.

Wanneer ééne van die handelingen moet worden verricht binnen een zekeren termijn, waarvan de laatste dag een wettelijke feestdag is, wordt deze termijn verlengd tot den eersten werkdag, volgende op het einde van dien termijn. De tusschenliggende feestdagen zijn begrepen in de berekening van den termijn. (K. 120, 122, 131, 132v., 135, 137, 143, 144, 152v., 158, 171a, 172, 229b, 229j; Rv. 171.)

171 a. (Gew. 35—77; 37—572; 38—161.) Als wettelijke feestdag in den zin van deze Afdeeling wordt (*lees*: worden) beschouwd de Zondag, de Nieuwjaarsdag, de Christelijke tweede Paasch- en Pinksterdagen, de beide Kerstdagen, de Hemelvaartsdag en de verjaardag des Konings, alsmede zoodanige andere jaarlijks wederkeerende feestdagen als door den Directeur van Justitie zullen zijn aangewezen. De aanwijzing van de data van alle in dit art. bedoelde feestdagen, uitgezonderd den Zondag, geschiedt jaarlijks bij een vóór den aanvang van het jaar in het officieel nieuwsblad op te nemen besluit, waarin indien een als feestdag aangewezen verjaardag van een lid van het Koninklijk Huis zou samenvallen met een Zondag, de datum van dien feestdag op den Maandag daarna kan worden gesteld. (K. 229b, *bis*.)

172. In de wettelijke of bij overeenkomst vastgestelde termijnen is niet begrepen de dag, waarop deze termijnen beginnen te loopen. (K. 122, 132¹, 133¹, 135, 137, 141, 143², 144, 152, 153, 169, 229c.)

173. Geen enkele respijtdag, noch wettelijke, noch rechterlijke is toegestaan. (K. 143, 229d.)

DERTIENDE AFDEELING.

Van orderbriefjes.

174. Het orderbriefje behelst: (K. 100, 178.)

1^e. hetzij de orderclausule, hetzij de benaming „orderbriefje” of „pro-

messe aan order", opgenomen in den tekst zelf en uitgedrukt in de taal, waarin de titel is gesteld; (AB. 18.)

2e. de onvoorwaardelijke belofte een bepaalde som te betalen;

3e. de aanwijzing van den vervalldag; (K. 132v., 175².)

4e. die van de plaats, waar de betaling moet geschieden; (K. 103, 126.)

5e. den naam van dengene, aan wien of aan wiens order de betaling moet worden gedaan; (K. 102, 109a.)

6e. de vermelding van de dagteekening, alsmede van de plaats, waar het orderbiljet is onderteekend;

7e. de handteekening van hem, die den titel uitgeeft (onderteekenaar).

175. De titel, waarin ééne der vermeldingen, in het voorgaande art. aangegeven, ontbreekt, geldt niet als orderbriefje, behoudens in de hieronder genoemde gevallen.

Het orderbriefje, waarvan de vervalldag niet is aangewezen, wordt beschouwd als betaalbaar op zicht.

Bij gebreke van een bijzondere aanwijzing wordt de plaats van de onderteekening van den titel geacht te zijn de plaats van betalingen tevens de plaats van het domicilie van den onderteekenaar.

Het orderbriefje, dat de plaats van zijne onderteekening niet vermeldt, wordt geacht te zijn onderteekend in de plaats, aangegeven naast den naam van den onderteekenaar. (Bw. 1915v., 1921; K. 101.)

176. Voor zooverre zij niet onverenigbaar zijn met den aard van het orderbriefje, zijn daarop toepasselijk de bepalingen over wisselbrieven betreffende:

het endossement (artt. 110—119);

den vervalldag (artt. 132—136);

de betaling (artt. 137—141);

het recht van regres in geval van non-betaling (artt. 142—149, 151—153);

de betaling bij tusschenkomst (artt. 154, 158—162);

de wisselaufschriften (artt. 166 en 167);

de vermiste wisselbrieven (art. 167a);

de veranderingen (art. 168);

de verjaring (artt. 168a en 169—170);

de feestdagen, de berekening der termijnen en het verbod van respitdagen (artt. 171, 171a, 172 en 173).

Eveneens zijn op het orderbriefje toepasselijk de bepalingen betreffende den wisselbrief, betaalbaar bij eenen derde of in een andere plaats dan die van het domicilie van den betrokkene (artt. 103 en 126), de renteclausule (art. 104), de verschillen in de vermelding met betrekking tot de som, welke moet worden betaald (art. 105), de gevolgen van het plaatsen eener handteekening onder de omstandigheden bedoeld in art. 106, die van de handteekening van eenen persoon, die handelt zonder bevoegdheid of die zijne bevoegdheid overschrijdt (art. 107), en den wisselbrief in blanco (art. 109).

Eveneens zijn op het orderbriefje toepasselijk de bepalingen betreffende het aval (artt. 129—131); indien overeenkomstig hetgeen is bepaald bij art. 130, laatste lid, het aval niet vermeldt, voor wien het is gegeven, wordt het geacht voor rekening van den onderteekenaar van het orderbriefje te zijn gegeven.

177. De onderteekenaar van een orderbriefje is op dezelfde wijze verbonden als de acceptant van eenen wisselbrief. (K. 127; Rv. 299, 581-1 sub 2°.)

De orderbriefjes, betaalbaar zekeren tijd na zicht, moeten ter teekening voor „gezien” aan den onderteekenaar worden aangeboden binnen den bij art. 122 vastgestelden termijn. De zichttermijn loopt van de dagteekening van het visum, hetwelk door den onderteekenaar op het orderbriefje moet worden geplaatst. De weigering van dezen zijn visum te plaatsen, moet worden vastgesteld door een protest (art. 124), van welks dagteekening de zichttermijn begint te loopen.

Teneinde de bepalingen omtrent chèques alsmede promessen en quitantiën aan toonder zooveel mogelijk in overeenstemming te brengen met de bepalingen der wet van 17 Nov. 1933, N.S. 33—613, is de 7e titel vervangen door den volgende nieuwe titel bij S. 35—77 jo. 562, iwg. 1 Jan. 1936.

ZEVENDE TITEL.

VAN CHÈQUES, EN VAN PROMESSEN EN QUITANTIËN AAN TOONDER.

EERSTE AFDEELING.

Van de uitgifte en den vorm van de cheque.

178. De chèque behelst : (K. 100, 174.)

1°. de benaming „chèque”, opgenomen in den tekst zelf en uitgedrukt in de taal, waarin de titel is gesteld ; (AB. 18.)

2°. de onvoorwaardelijke opdracht tot betaling van een bepaalde som ;

3°. den naam van dengene, die betalen moet (betrokkene) ;

4°. de aanwijzing van de plaats, waar de betaling moet geschieden ; (K. 185.)

5°. de vermelding van de dagteekening, alsmede van de plaats, waar de chèque is getrokken ; (K. 179^a.)

6°. de handteekening van dengene, die de chèque uitgeeft (trekker).

179. De titel, waarin ééne der vermeldingen in het voorgaande art. aangegeven, ontbreekt, geldt niet als chèque, behoudens in de hieronder genoemde gevallen.

Bij gebreke van een bijzondere aanwijzing, wordt de plaats, aangegeven naast den naam van den betrokkene, geacht te zijn de plaats van betaling. Indien meerdere plaatsen zijn aangegeven naast den naam van den betrokkene, is de chèque betaalbaar op de eerste aangegeven plaats.

Bij gebreke van die aanwijzingen of van iedere andere aanwijzing, is de chèque betaalbaar in de plaats, waar het hoofdkantoor van den betrokkene is gevestigd.

De chèque, welke niet de plaats aanwijst, waar zij is getrokken, wordt geacht te zijn onderteekend in de plaats, aangegeven naast den naam des trekkers. (K. 101, 175.)

180. De chèque moet worden getrokken op eenen bankier, die fonds onder zich heeft ter beschikking van den trekker, en krachtens een uitdrukkelijke of stilzwijgende overeenkomst, volgens welke de trekker het recht heeft per chèque over dat fonds te beschikken. In geval van niet-inachtneming van die voorschriften blijft de titel echter als chèque geldig. (K. 190^a v., 214—216, 229^a, bis.)

181. De chèque kan niet worden geaccepteerd. Eene vermelding van acceptatie, op de chèque gesteld, wordt voor niet geschreven gehouden. (K. 120^v.)

182. De chèque kan betaalbaar worden gesteld :

aan een met name genoemden persoon, met of zonder uitdrukkelijke clausule : „aan order” ; (K. 183ⁱ, 191.)

aan een met name genoemden persoon, met de clausule : „niet aan order”, of een soortgelijke clausule ;

aan toonder.

De chèque, betaalbaar gesteld aan een met name genoemden persoon, met de vermelding : „of aan toonder”, of een soortgelijke uitdrukking, geldt als chèque aan toonder.

De chèque zonder vermelding van den nemer geldt als chèque aan toonder.

183. De chèque kan aan de order van den trekker luiden.

De chèque kan worden getrokken voor rekening van eenen derde. De trekker wordt geacht voor zijn eigene rekening te hebben getrokken, indien uit de chèque of uit den adviesbrief niet blijkt, voor wiens rekening zulks is geschied.

De chèque kan op den trekker zelf getrokken worden. (K. 102.)

N.K.
183a

183 a. Wanneer de trekker op de chèque de vermelding „waarde ter incasseering”, „ter incasso”, „in lastgeving” of eenige andere vermelding, met zich brengend een bloote opdracht tot inning, heeft geplaatst, kan de nemer alle uit de chèque voortvloeiende rechten uitoefenen, maar hij kan deze niet anders overdragen dan bij wege van lastgeving.

Bij een zoodanige chèque kunnen de chèqueschuldenaren aan den houder slechts de verweermiddelen tegenwerpen, welke aan den trekker zouden kunnen worden tegengeworpen.

De opdracht, vervat in een incasso-chèque, eindigt niet door dood of latere onbekwaamheid van den lastgever. (Bw. 1792v., 1813; K. 102a, 117³, 200, 210, 221.)

184

184. Eene in de chèque opgenomen renteclausule wordt voor niet geschreven gehouden. (K. 104.)

185

185. De chèque kan betaalbaar zijn aan de woonplaats van eenen derde, hetzij in de plaats, waar de betrokkene zijn domicilie heeft, hetzij in een andere plaats. (Bw. 17v., 24; K. 103.)

186

186. De chèque, waarvan het bedrag voluit in letters en tevens in cijfers is geschreven, geldt, in geval van verschil, ten beloope van de som, voluit in letters geschreven.

De chèque, waarvan het bedrag meermalen is geschreven, hetzij voluit in letters, hetzij in cijfers, geldt, in geval van verschil, slechts ten beloope van de kleinste som. (Bw. 1878v.; K. 105.)

187

187. Indien de chèque handteekeningen bevat van personen, die onbekwaam zijn zich door middel van eene chèque te verbinden, valsche handteekeningen of handteekeningen van verdichte personen, of handteekeningen, welke, onverschillig om welke andere reden, de personen, die die handteekeningen hebben geplaatst of in wier naam zulks is geschied, niet kunnen verbinden, zijn de verbintenissen der andere personen, wier handteekeningen op de chèque voorkomen, desniettemin geldig. (K. 106; Sw. 264.)

188

188. Ieder, die zijne handteekening op eene chèque plaatst als vertegenwoordiger van eenen persoon, voor wien hij niet de bevoegdheid had te handelen, is zelf krachtens de chèque verbonden, en heeft, betaald hebbende, dezelfde rechten, als de beweerde vertegenwoordigde zou hebben gehad. Hetzelfde geldt ten aanzien van den vertegenwoordiger, die zijne bevoegdheid heeft overschreden. (Bw. 1797, 1806; K. 107.)

189

189. De trekker staat in voor de betaling. Elke clausule, waarbij hij deze verplichting uitsluit, wordt voor niet geschreven gehouden. (K. 108, 190a, 229f; Rv. 299², 581-1 sub 1°.)

190

190. Indien eene chèque, onvolledig ten tijde der uitgifte, is volledig gemaakt in strijd met de aangegane overeenkomsten, kan de niet-naleving van die overeenkomsten niet worden tegengeworpen aan den houder, tenzij deze de chèque te kwader trouw heeft verkregen of hem grove schuld bij de verkrijging te wijten is. (K. 109.)

190a

190 a. De trekker, of degene voor wiens rekening de chèque is getrokken, is verplicht zorg te dragen dat het noodige fonds tot betaling op den dag der aanbidding in handen van den betrokkene zij, zelfs indien de chèque bij eenen derde is betaalbaar gesteld, onverminderd de verplichting van den trekker overeenkomstig art. 189. (K. 109b, 190b.)

190b

190 b. De betrokkene wordt geacht, het noodige fonds in handen te hebben, indien hij bij de aanbidding van de chèque aan den trekker of aan dengene voor wiens rekening is getrokken, een opeischbare som schuldig is, ten minste gelijkstaande met het beloop van de chèque. (K. 109c, 180, 217a, 221a.)

TWEDE AFDEELING.

Van de overdracht.

191

191. De chèque, die betaalbaar is gesteld aan een met name genoemden persoon met of zonder uitdrukkelijke clausule: „aan order”, kan door middel van endossement worden overgedragen.

De chèque, die betaalbaar is gesteld aan een met name genoemden persoon met de clausule: „niet aan order”, of een soortgelijke clausule, kan slechts worden overgedragen in den vorm en met de gevolgen van een gewone cessie. Een op zulk een chèque geplaatst endossement geldt als een gewone cessie. (Bw. 613.)

Het endossement kan worden gesteld zelfs ten voordeele van den trekker of van iederen anderen chèqueschuldenaar. Deze personen kunnen de chèque opnieuw endosseeren. (K. 110v., 192v.)

192. Het endossement moet onvoorwaardelijk zijn. Elke daarin opgenomen voorwaarde wordt voor niet geschreven gehouden.

Het gedeeltelijke endossement is nietig.

Eveneens is nietig het endossement van den betrokkene. (K. 178.3°, 202°.)

Het endossement aan toonder geldt als endossement in blanco. (K. 111.)

Het endossement aan den betrokkene geldt slechts als kwijting, behoudens wanneer de betrokkene meer kantoren heeft en wanneer het endossement is gesteld ten voordeele van een ander kantoor dan dat, waarop de chèque is getrokken. (K. 193.)

193. Het endossement moet gesteld worden op de chèque of op een vastgehecht blad (verlengstuk). Het moet worden ondertekend door den endossant.

Het endossement kan den geëndosseerde onvermeld laten, of bestaan uit de enkele handteekening van den endossant (endossement in blanco). In het laatste geval moet het endossement om geldig te zijn, op de rugzijde van de chèque of op het verlengstuk worden gesteld. (K. 112, 203°.)

194. Door het endossement worden alle uit de chèque voortvloeiende rechten overgedragen. (K. 195.)

Indien het endossement in blanco is, kan de houder :

1°. het blanco invullen, hetzij met zijn eigen naam, hetzij met den naam van een anderen persoon ;

2°. de chèque wederom in blanco of aan een anderen persoon endosseeren ;

3°. de chèque aan eenen derde overgeven, zonder het blanco in te vullen, en zonder haar te endosseeren. (Bw. 612v. ; K. 113.)

195. Tenzij het tegendeel bedongen is, staat de endossant in voor de betaling. (Rv. 299², 581-1 sub 1°.)

Hij kan een nieuw endossement verbieden ; in dat geval staat hij tegenover de personen, aan wie de chèque later is geëndosseerd, niet in voor de betaling. (K. 114.)

196. Hij, die een door endossement overdraagbare chèque onder zich heeft, wordt beschouwd als de rechtmatige hōuder, indien hij van zijn recht doet blijken door een ononderbroken reeks van endossementen, zelfs indien het laatste endossement in blanco is gesteld. De doorgehaalde endossementen worden te dien aanzien voor niet geschreven gehouden. Wanneer een endossement in blanco door een ander endossement is gevolgd, wordt de ondertekenaar van dit laatste geacht, de chèque door het endossement in blanco verkregen te hebben. (Bw. 1977 ; K. 115¹, 191¹, 198, 212, 227a.)

197. Een op eene chèque aan toonder voorkomend endossement maakt den endossant verantwoordelijk overeenkomstig de bepalingen betreffende het recht van regres ; het maakt overigens den titel niet tot eene chèque aan order. (K. 182, 191, 195, 217v.)

198. Indien iemand, op welke wijze dan ook, het bezit van de chèque heeft verloren, is de houder, in wiens handen de chèque zich bevindt, niet verplicht de chèque af te geven, tenzij hij deze te kwader trouw heeft verkregen, of hem grove schuld bij de verkrijging te wijten is en zulks onverschillig of het betreft eene chèque aan toonder, dan wel een voor endossement vatbare chèque, ten aanzien van welke de houder op de wijze in art. 196 voorzien van zijn recht doet blijken. (Bw. 582 ; K. 115², 182, 191, 212, 227 a.)

199. Zij, die uit hoofde van de chèque worden aangesproken, kunnen

N.K.

192

193

194

195

196

197

198

199

N.K. de verweermiddelen, gegrond op hun persoonlijke verhouding tot den trekker of tot vroegere houders, niet aan den houder tegenwerpen, tenzij deze bij de verkrijging van de chèque desbewust ten nadeele van den schuldenaar heeft gehandeld. (K. 116.)

200 200. Wanneer het endossement de vermelding bevat: „waarde ter incasseering”, „ter incasso”, „in lastgeving” of eenige andere vermelding, met zich brengend een bloote opdracht tot inning, kan de houder alle uit de chèque voortvloeiende rechten uitoefenen, maar hij kan deze niet anders endosseeren dan bij wege van lastgeving.

De chèqueschuldenaren kunnen in dat geval aan den houder slechts de verweermiddelen tegenwerpen, welke aan den endossant zouden kunnen worden tegengeworpen.

De opdracht, vervat in een incasso-endossement, eindigt niet door den dood of door de latere onbekwaamheid van den lastgever. (Bw. 1792v., 1813; K. 117, 183a.)

201 201. Het endossement, na het protest of de daarmede gelijkstaande verklaring, of na het einde van den aanbiddingstermijn op de chèque gesteld, heeft slechts de gevolgen eener gewone cessie. (Bw. 613.)

Behoudens tegenbewijs, wordt het endossement zonder dagteekening geacht te zijn gesteld vóór het protest of de daarmede gelijkstaande verklaringen, of vóór het verstrijken van den in het voorgaande lid bedoelden termijn. (Bw. 1915v.; K. 119, 217v., 220.)

DERDE AFDEELING.

Van het aval.

202 202. De betaling van de chèque kan zoowel voor haar geheele bedrag als voor een gedeelte daarvan door eene borgtocht (aval) worden verzekerd.

Deze borgtocht kan door eenen derde, behalve door den betrokkene, of zelfs door iemand, wiens handteekening op de chèque voorkomt, worden gegeven. (Bw. 1820v.; K. 129, 178-3°, 192³, 203v.)

203 203. Het aval wordt op de chèque of op een verlengstuk gesteld.

Het wordt uitgedrukt door de woorden: „goed voor aval”, of door een soortgelijke uitdrukking; het wordt door den avalgever onderteekend.

De enkele handteekening van den avalgever, gesteld op de voorzijde van de chèque, geldt als aval, behalve wanneer de handteekening die is van den trekker. (Bw. 1824.)

Het kan ook geschieden bij een afzonderlijk geschrift of bij een brief, vermeldende de plaats, waar het is gegeven.

In het aval moet worden vermeld, voor wien het is gegeven. Bij gebreke hiervan wordt het geacht voor den trekker te zijn gegeven. (K. 130, 204.)

204 204. De avalgever is op dezelfde wijze verbonden als degene, voor wien het aval is gegeven. (Bw. 1280, 1282, 1831v.; Rv. 299², 581-1 sub 1°.)

Zijne verbintenis is geldig, zelfs indien, wegens een andere oorzaak dan een vormgebrek de door hem gewaarborgde verbintenis nietig is. (Bw. 1821.)

Door te betalen verkrijgt de avalgever de rechten, welke krachtens de chèque kunnen worden uitgeoefend tegen dengene, voor wien het aval is gegeven en tegen degenen, die tegenover dezen krachtens de chèque verbonden zijn. (Bw. 1839v.; K. 131.)

VIERDE AFDEELING.

Van de aanbidding en van de betaling.

205 205. De chèque is betaalbaar op zicht. Elke vermelding van het tegen-deel wordt voor niet geschreven gehouden.

De chèque, die ter betaling wordt aangeboden vóór den dag, vermeld als datum van uitgifte, is betaalbaar op den dag van de aanbidding. (K. 206, 209.)

206 206. Een chèque, uitgegeven of betaalbaar in Indonesië, moet ter betaling aangeboden worden binnen den tijd van zeventig dagen.

De bovengenoemde termijn begint te loopen van den dag, op de chèque als datum van uitgifte vermeld. (K. 133¹, 137, 209, 217, 226, 229i.)

207. De dag van uitgifte van een chèque, getrokken tusschen twee plaatsen met verschillende tijdrekening, wordt herleid tot den overeenkomstigen dag van de tijdrekening van de plaats van betaling. (K. 136².)

208. De aanbieding aan eene verrekeningskamer geldt als aanbieding ter betaling (K. 217-3°.)

Door den Gouverneur-Generaal zullen de instellingen worden aangewezen, die in den zin van dezen titel als verrekeningskamers worden beschouwd. (K. 137².)

209. De herroeping van de chèque is slechts van kracht na het einde van den termijn van aanbieding.

Indien geene herroeping plaats heeft, kan de betrokkene zelfs na het einde van dien termijn betalen. (K. 206.)

210. Noch de dood van den trekker, noch zijn na de uitgifte opkomende onbekwaamheid zijn van invloed op de gevolgen van de chèque. (Bw. 1792, 1813; K. 117³, 183a³, 187, 200³.)

211. Buiten het geval, in art. 227a vermeld, kan de betrokkene de chèque betalende, vorderen, dat hem deze, van behoorlijke kwijting van den houder voorzien, wordt uitgeleverd.

De houder mag niet weigeren een gedeeltelijke betaling aan te nemen.

In geval van gedeeltelijke betaling kan de betrokkene vorderen, dat van die betaling op de chèque melding wordt gemaakt en dat hem daarvoor kwijting wordt gegeven. (Bw. 1390; K. 138.)

212. De betrokkene, die een door endossement overdraagbare chèque betaalt, is gehouden de regelmatigheid van de reeks van endossementen, maar niet de handteekening der endossanten te onderzoeken. (K. 139², 196; Bw. 1385v., 1405-1°.)

Indien hij, niet bevrijdend betaald hebbende, verplicht wordt, ten tweede male te betalen, heeft hij verhaal op al degenen, die de chèque te kwader trouw hebben verkregen of aan wie bij de verkrijging grove schuld te wijten is. (Bw. 1386v.; K. 139¹, 198, 209, 227a.)

213. Eene chèque, waarvan de betaling is bedongen in ander geld dan dat van de plaats van betaling, kan binnen den termijn van aanbieding worden betaald in het geld van het land volgens zijne waarde op den dag van betaling. Indien de betaling niet heeft plaats gehad bij de aanbieding, kan de houder te zijner keuze vorderen, dat de chèquesom voldaan wordt in het geld van het land volgens den koers, hetzij van den dag van aanbieding, hetzij van den dag van betaling.

De waarde van het vreemde geld wordt bepaald volgens de gebruiken van de plaats van betaling. De trekker kan echter voorschrijven, dat het te betalen bedrag moet worden berekend volgens een in de chèquevoorgeschreven koers. (AB. 18.)

Het bovenstaande is niet van toepassing, indien de trekker heeft voorgeschreven, dat de betaling moet geschieden in een bepaald aangeduid geld (clausule van werkelijke betaling in vreemd geld).

Indien het bedrag van de chèque is aangegeven in geld hetwelk dezelfde benaming maar een verschillende waarde heeft in het land van uitgifte en in dat van betaling, wordt men vermoed het geld van de plaats van betaling te hebben bedoeld. (Bw. 1756v., 1915v.; K. 60, 140, 178-2°.)

VIJFDE AFDEELING.

Van de gekruiste chèque en van de verrekeningschèque.

214. De trekker of de houder van eene chèque kan deze kruisen met de in het volgende art. genoemde gevolgen.

De kruising geschiedt door het plaatsen van twee evenwijdige lijnen op de voorzijde van de chèque. Zij kan algemeen zijn of bijzonder.

De kruising is algemeen, indien zij tusschen de twee lijnen geen enkele aanwijzing bevat, of wel de vermelding: „bankier” of een soortgelijk woord; zij is bijzonder, indien de naam van eenen bankier voorkomt tusschen de twee lijnen.

N.K.

De algemeene kruising kan worden veranderd in een bijzondere, maar de bijzondere kruising kan niet worden veranderd in een algemeene.

De doorhaling van de kruising of van den naam van den aangewezen bankier wordt geacht niet te zijn geschied. (K. 180, 215v., 229a, bis.)

215

215. Eene chèque met algemeene kruising kan door den betrokkene slechts worden betaald aan eenen bankier of aan eenen cliënt van den betrokkene.

Eene chèque met bijzondere kruising kan door den betrokkene slechts worden betaald aan den aangewezen bankier of, indien deze de betrokkene is, slechts aan een zijner cliënten. Echter kan de aangegeven bankier de chèque ter incasseering aan een anderen bankier overdragen.

Een bankier mag een gekruiste chèque slechts in ontvangst nemen van een van zijne cliënten of van een anderen bankier. Hij mag haar niet innemen voor rekening van andere personen dan deze.

Eene chèque, welke meer dan één bijzondere kruising draagt, mag door den betrokkene slechts worden betaald, indien er niet meer dan twee kruisingen zijn, waarvan de ééne strekt tot inning door eene verrekeningskamer.

De betrokkene of de bankier, die de bovenstaande bepalingen niet naleeft, is verantwoordelijk voor de schade tot beloop van het bedrag van de chèque. (K. 180, 229a, bis.)

216

216. De trekker, alsmede de houder van eene chèque, kan verbieden, dat deze in baar geld betaald wordt door op de voorzijde in schuinsche richting te vermelden: „in rekening te brengen”, of een soortgelijke uitdrukking op te nemen.

In dat geval mag de chèque den betrokkene slechts aanleiding geven tot eene boeking (rekening-courant, giro of schuldvergelijking). De boeking geldt als betaling.

De doorhaling van de vermelding: „in rekening te brengen” wordt geacht niet te zijn geschied.

De betrokkene, die de bovenstaande bepalingen niet naleeft, is verantwoordelijk voor de schade tot beloop van het bedrag van de chèque. (Bw. 1338v.; K. 211—213, 218a.)

ZESDE AFDEELING.

Van het recht van regres in geval van non-betaling.

217

217. De houder kan zijn recht van regres uitoefenen op de endossanten, den trekker en de andere chèqueschuldenaren, indien de chèque, tijdig aangeboden, niet wordt betaald en indien de weigering van betaling wordt vastgesteld:

1°. hetzij door een authentieke akte (protest); (K. 218b.)

2°. hetzij door eene verklaring van den betrokkene, gedagteekend en geschreven op de chèque onder vermelding van den dag van aanbidding; (K. 143d, 220.)

3°. hetzij door een gedagteekende verklaring van eene verrekeningskamer, waarbij vastgesteld wordt, dat de chèque tijdig aangeboden en niet betaald is. (K. 142v., 208¹, 227v.)

217a

217 a. Indien de non-betaling van de chèque door protest of een daarmede gelijkstaande verklaring is vastgesteld, is niettemin de trekker, al ware het protest niet in tijds gedaan of de met protest gelijkstaande verklaring niet in tijds afgegeven, tot vrijwaring gehouden, tenzij hij bewees, dat de betrokkene op den dag der aanbidding het noodig fonds slechts van de chèque in handen had. Indien het vereischte fonds slechts gedeeltelijk aanwezig was, is de trekker voor het ontbrekende gehouden. In geval van niet tijdig protest of niet tijdige met protest gelijkstaande verklaring is de trekker, op straffe van tot vrijwaring te zijn gehouden, verplicht, den houder af te staan en over te dragen de vordering op het fonds, dat de betrokkene van hem op den dag der aanbidding heeft in handen gehad, en zulks tot het beloop van de chèque; en hij moet aan den

houder, te diens koste, de noodige bewijzen verschaffen om die vordering te doen gelden. Indien de trekker in staat van faillissement is verklaard, zijn de curatoren in zijnen boedel tot dezelfde verplichtingen gehouden ten ware deze mochten verkiezen, den houder als schuldeischer, voor het beloop van de chèque, toe te laten. (K. 152a, 180, 190a v., 229g; Bw. 613; F. 1, 13.)

218. Het protest of de daarmede gelijkstaande verklaring moet worden gedaan vóór het einde van den termijn van aanbidding. 218

Indien de aanbidding plaats heeft op den laatsten dag van den termijn, kan het protest of de daarmede gelijkstaande verklaring op den eerstvolgenden werkdag worden gedaan. (K. 143², 3, 206.)

218 a. De betaling van eene chèque moet gevraagd en het daaropvolgend protest gedaan worden ter woonplaats van den betrokkene. (K. 178-4°.) 218a

Indien de chèque getrokken is om in een andere aangewezen woonplaats of door een anderen aangewezen persoon, hetzij in dezelfde, hetzij in een andere afdeeling te worden betaald, moet de betaling gevraagd en het protest opgemaakt worden ter aangewezen woonplaats of aan den aangewezen persoon.

Wanneer degene, die de chèque moet betalen, geheel onbekend of niet te vinden is, moet het protest gedaan worden aan het postkantoor van de ter betaling aangewezen woonplaats, en indien aldaar geen postkantoor is, in de Gouvernementslanden van Java en Madoera aan den assistent-resident en elders aan het hoofd van het plaatselijk bestuur. Hetzelfde moet plaats hebben, indien eene chèque is getrokken om in een andere afdeeling te worden betaald dan die waar de betrokkene woont, en de woonplaats waar de betaling moet geschieden niet is aangewezen. (Bw. 1393; K. 143a, 205v.; F. 96².)

218 b. Het protest van non-betaling wordt gedaan door eenen notaris of door eenen deurwaarder. Zij moeten vergezeld zijn van twee getuigen. 218b

Het protest behelst:

1°. een letterlijk afschrift van de chèque, van de endossementen, van het aval en van de adressen daarop gesteld;

2°. de vermelding dat zij de betaling aan de personen, of ter plaatse in het voorgaand art. gemeld, afgevraagd en niet bekomen hebben;

3°. de vermelding van de opgegeven reden van non-betaling;

4°. de aanneming om het protest te teekenen, en de redenen van weigering;

5°. de vermelding, dat hij, notaris of deurwaarder, wegens die non-betaling heeft geprotesteerd.

Indien het protest een vermiste chèque betreft, volstaat, in plaats van het bepaalde onder 1° van het voorgaande lid, een zoo nauwkeurig mogelijke omschrijving van den inhoud der chèque. (K. 143b, 217-1°, 227a v.; Not. 1, 20v.)

218 c. De notarissen of deurwaarders zijn verplicht, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, afschrift van het protest te laten, en hiervan melding in het afschrift te maken, en hetzelfde, naar orde des tijds, in te schrijven in een bijzonder register, genommerd en gewaarmerkt door den president van den raad van justitie, indien zij woonachtig zijn binnen de afdeeling, waar die raad gevestigd is, en elders door den residentierechter, of bij afwezigheid, belet of ontstentenis van dezen in de Gouvernementslanden van Java en Madoera door den assistent-resident en elders door het hoofd van plaatselijk bestuur, of op diens last door een anderen Europeeschen ambtenaar. Ook zijn zij gehouden om, zulks begeerd wordende, een of meer afschriften van het protest aan de belanghebbenden te leveren. (K. 143c; Rv. 4, 8.) 218c

219. De houder moet van de non-betaling kennisgeven aan zijnen endossant en aan den trekker binnen de vier werkdagen, volgende op den dag van het protest of de daarmede gelijkstaande verklaring en, indien de chèque getrokken is met de clause zonder kosten, volgende op dien der 219

N.K.

aanbieding. Elke endossant moet binnen de twee werkdagen, volgende op den dag van ontvangst der kennisgeving, de door hem ontvangen kennisgeving aan zijnen endossant mededeelen, met aanwijzing van de namen en adressen van degenen, die de voorafgaande kennisgevingen hebben gedaan, en zoo vervolgens, teruggaande tot den trekker. Deze termijnen loopen van de ontvangst der voorafgaande kennisgeving af.

Indien overeenkomstig het voorgaande lid eene kennisgeving is gedaan aan iemand, wiens handteekening op de chèque voorkomt, moet gelijke kennisgeving binnen denzelfden termijn aan diens avalgever worden gedaan.

Indien een endossant zijn adres niet of op onleesbare wijze heeft aangegeven, kan worden volstaan met kennisgeving aan den voorafgaanden endossant.

Hij, die eene kennisgeving heeft te doen, kan zulks doen in iederen vorm, zelfs door enkele terugzending van de chèque.

Hij moet bewijzen, dat hij de kennisgeving binnen den vastgestelden termijn heeft gedaan. Deze termijn wordt gehouden te zijn in acht genomen, wanneer een brief, die de kennisgeving behelst, binnen den genoemden termijn ter post is bezorgd. (Bw. 1916.)

Hij, die de kennisgeving niet binnen den bovenvermeldden termijn doet, stelt zich niet bloot aan verval van zijn recht, hij is, indien daartoe aanleiding bestaat, verantwoordelijk voor de schade, door zijne nalatigheid veroorzaakt, zonder dat echter de kosten, schade en interessen de chèquesom kunnen te boven gaan. (Bw. 1243v.; K. 144, 217v.)

220

220. De trekker, een endossant of een avalgever kan door de clause „zonder kosten”, „zonder protest”, of een andere soortgelijke op de chèque gestelde en ondertekende clause, den houder van het opmaken van een protest of een daarmede gelijkstaande verklaring ter uitoefening van zijn recht van regres ontslaan.

Deze clause ontslaat den houder niet van de aanbieding van de chèque binnen de voorgeschreven termijnen, noch van het doen van de kennisgevingen. Het bewijs van de niet-inachtneming der termijnen moet worden geleverd door dengene, die zich daarop tegenover den houder beroept.

Is de clause door den trekker gesteld, dan heeft zij gevolgen ten aanzien van allen, wier handteekeningen op de chèque voorkomen; is zij door eenen endossant of door eenen avalgever gesteld, dan heeft zij gevolgen alleen voor dezen endossant of avalgever. Indien de houder, ondanks de door den trekker gestelde clause, toch de weigering van betaling doet de vaststellen door protest of een daarmede gelijkstaande verklaring, zijn de kosten daarvan voor zijne rekening. Indien de clause van eenen endossant of eenen avalgever afkomstig is, kunnen de kosten van het protest of van de daarmede gelijkstaande verklaring, indien een akte van dien aard is opgesteld, op allen, wier handteekeningen op de chèque voorkomen, worden verhaald. (K. 145, 206, 217-2°, 219.)

221

221. Allen, die uit hoofde van eene chèque verbonden zijn, zijn hoofdelijk jegens den houder verbonden. Bovendien is ook de derde, voor wiens rekening de chèque is getrokken en die de waarde daarvoor heeft genoten, jegens den houder aansprakelijk.

De houder kan deze personen, zoowel ieder afzonderlijk, als gezamenlijk, aanspreken, zonder verplicht te zijn de volgorde, waarin zij zich hebben verbonden, in acht te nemen.

Hetzelfde recht komt toe aan ieder, wiens handteekening op de chèque voorkomt en die deze, ter voldoening aan zijnen regresplicht, heeft betaald.

De vordering, ingesteld tegen éenen der chèqueschuldenaren, belet niet de anderen aan te spreken, al hadden dezen zich later verbonden dan de eerst aangesprokene. (Bw. 1280v., 1283, 1292v.; K. 146, 183a, 217, 221a; F. 132; Rv. 299², 581-1 sub 1°.)

221a

221 a. De houder van eene chèque, waarvan de non-betaling door protest of een daarmede gelijkstaande verklaring is vastgesteld, heeft in geen geval enig recht op het fonds, dat de betrokkene van den trekker in handen heeft.

Bij faillissement van den trekker behooren die penningen aan diens boedel. (K. 146a, 190a v.; F. 19.)

222. De houder kan van dengene, tegen wien hij zijn recht van regres uitoefent, vorderen :

1°. de som van de niet betaalde chèque ;

2°. eene rente van zes ten honderd, te rekenen van den dag der aanbieding ;

3°. de kosten van protest of van de daarmede gelijkstaande verklaring, die van de gedane kennisgevingen, alsmede de andere kosten. (Bw. 1250³; K. 147, 217, 218b.)

223. Hij, die ter voldoening aan zijnen regresplicht de chèque heeft betaald, kan van degenen, die tegenover hem regresplichtig zijn, vorderen :

1°. het geheele bedrag, dat hij betaald heeft ;

2°. eene rente van zes ten honderd, te rekenen van den dag der betaling ;

3°. de door hem gemaakte kosten. (Bw. 1250³; K. 148, 217, 222.)

224. Elke chèqueschuldenaar, tegen wien het recht van regres wordt of kan worden uitgeoefend, kan, tegen betaling ter voldoening aan zijnen regresplicht, de afgifte vorderen van de chèque met het protest, of de daarmede gelijkstaande verklaring, alsmede een voor voldaan geteekende rekening.

Elke endossant, die ter voldoening aan zijnen regresplicht, de chèque heeft betaald, kan zijn endossement en dat van de volgende endossanten doorhalen. (K. 149, 217, 222, 227.)

225. Wanneer de aanbidding van de chèque, het opmaken van het protest, of de daarmede gelijkstaande verklaring, binnen de voorgeschreven termijnen wordt verhinderd door een onoverkomelijk beletsel (wettelijk voorschrift van eenigen Staat of ander geval van overmacht), worden deze termijnen verlengd.

De houder is verplicht van de overmacht onverwijld aan zijnen endossant kennis te geven, en deze kennisgeving, gedagteekend en onderteekend op de chèque of op een verlengstuk te vermelden ; voor het overige zijn de bepalingen van art. 219 toepasselijk.

Na ophouden van de overmacht moet de houder onverwijld de chèque ter betaling aanbieden, en, indien daartoe aanleiding bestaat, de weigering van betaling doen vaststellen door protest of een daarmede gelijkstaande verklaring.

Indien de overmacht meer dan vijftien dagen aanhoudt, te rekenen van den dag, waarop de houder, al ware het vóór het einde van den aanbiddingstermijn, van de overmacht aan zijnen endossant heeft kennis gegeven, kan het recht van regres worden uitgeoefend, zonder dat de aanbidding of het opmaken van protest of de daarmede gelijkstaande verklaring noodig zijn.

Feiten, welke voor den houder of voor dengene, dien hij met de aanbidding van de chèque of met het opmaken van het protest of de daarmede gelijkstaande verklaring belastte, van zuiver persoonlijke aard zijn, worden niet beschouwd als gevallen van overmacht. (K. 153, 205v., 217, 218.)

ZEVENDE AFDEELING.

Van chèque-exemplaren en vermiste chèques.

226. Behoudens de chèques aan toonder, kan elke chèque, uitgegeven in een land en betaalbaar in een ander land of in een overzeesch gebied van hetzelfde land en omgekeerd, of wel uitgegeven en betaalbaar in een zelfde overzeesch gebied of in verschillende overzeesche gebieden van hetzelfde land, in meer gelijklopende exemplaren worden getrokken. Wanneer eene chèque in meer exemplaren is getrokken, moeten die exemplaren in den tekst van den titel worden genummerd bij gebreke waarvan elk exemplaar wordt beschouwd als een afzonderlijke chèque. (K. 163, 178, 182, 206v.)

227. De betaling op één der exemplaren gedaan, bevrijdt, ook al ware niet bedongen, dat die betaling de kracht der andere exemplaren te niet doet.

N.K. De endossant, die de exemplaren aan verschillende personen heeft overgedragen, alsook de latere endossanten, zijn verbonden wegens alle exemplaren, die hunne handteekening dragen en die niet zijn uitgeleverd. (K. 164, 191, 224.)

227a 227 a. Degene, die eene chèque, waarvan hij houder was, vermist, kan van den betrokkene de betaling alleen vragen tegen eene, voor den tijd van dertig jaren, te stellen zekerheid. (Bw. 1830, 1967; K. 167a, 196, 198, 212; Rv. 611v.)

227b 227 b. Degene, die eene chèque, waarvan hij houder was, en welke is vervallen en, zooveel noodig, geprotesteerd, vermist, kan zijne rechten alleen tegen den trekker uitoefenen, zulks tegen eene, voor den tijd van dertig jaren, te stellen zekerheid. (Bw. 1830, 1967; K. 167b, 217, 218b; Rv. 611v.)

ACHTSTE AFDEELING.

Van veranderingen.

228 228. In geval van verandering van den tekst van eene chèque zijn zij, die daarna hunne handteekeningen op de chèque geplaatst hebben, volgens den veranderden tekst verbonden; zij, die daarvoor hunne handteekeningen op de chèque geplaatst hebben, zijn verbonden volgens den oorspronkelijken tekst. (K. 168; Sw. 264.)

NEGENSE AFDEELING.

Van verjaring.

228a 228 a. Behoudens de bepalingen van het volgende art. gaat schuld uit eene chèque te niet door alle middelen van schuldbevrijding, bij het Burgerlijk Wetboek aangewezen. (Bw. 1381; K. 168a.)

229 229. De regresvorderingen van den houder tegen de endossanten, den trekker en de andere chèqueschuldenaren, verjaren door een tijdsverloop van zes maanden, te rekenen van het einde van den termijn vanaanbieding.

De regresvorderingen van de verschillende chèqueschuldenaren tegen elkander, die gehouden zijn tot de betaling van eene chèque, verjaren door een tijdsverloop van zes maanden, te rekenen van den dag, waarop de chèqueschuldenaar ter voldoening aan zijnen regresplicht de chèque heeft betaald, of van den dag, waarop hij zelf in rechte is aangesproken.

De in het eerste en tweede lid bedoelde verjaring kan niet worden ingeroepen door den trekker, indien of voor zoover hij geen fonds heeft bezorgd noch door den trekker of de endossanten, die zich ongerechtvaardigd zouden hebben verrijkt; alles onverminderd het bepaalde in art. 1967 van het Burgerlijk Wetboek. (K. 169, 229k.)

229a 229 a. De stuiting der verjaring is slechts van kracht tegen dengene, ten aanzien van wien de stuitingshandeling heeft plaats gehad. (Bw. 1979v., 1982.)

In afwijking van de artt. 1987 en 1988 van het Burgerlijk Wetboek loopen de verjaringen, waarvan in het vorig artikel gehandeld wordt tegen de minderjarigen, en tegen degenen, die onder curatele staan, alsmede tusschen echtgenooten, onverminderd het verhaal van minderjarigen en onder curatele gestelden op hunne voogden of curators. (K. 170, 229k.)

TIENDE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

229a, 229 bis 229 a, bis. Met bankiers, genoemd in de voorafgaande Afdelingen van dezen titel worden gelijkgesteld alle personen of instellingen, die in hun werkzaamheid regelmatig gelden ter onmiddellijke beschikking van anderen houden. (K. 74v., 180, 214v.)

229b 229 b. De aanbieding en het protest van eene chèque kunnen niet plaats hebben dan op eenen werkdag.

Wanneer de laatste dag van den termijn, door de wet gesteld voor het verrichten van handelingen nopens de chèque, met name voor de aanbiede-

ding en voor het opmaken van het protest of een daarmede gelijkstaande verklaring, een wettelijke feestdag is, wordt deze termijn verlengd tot den eersten werkdag, volgende op het einde van dien termijn. De tusschenliggende feestdagen zijn begrepen in de berekening van den termijn. (K. 171, 205v.; Rv. 171.)

229 b, bis. (Gew. S. 38—161.) Als wettelijke feestdag in den zin van deze Afdeeling worden beschouwd de Zondag, de Nieuwjaarsdag, de Christelijke tweede Paasch- en Pinksterdagen, de beide Kerstdagen, de Hemelvaartsdag en de verjaardag des Konings, alsmede zoodanige andere jaarlijks wederkerende feestdagen als door den Directeur van Justitie zullen zijn aangewezen. De aanwijzing van de data van alle in dit art. bedoelde feestdagen, uitgezonderd den Zondag, geschiedt jaarlijks bij een vóór den aanvang van het jaar in het officieel nieuwsblad op te nemen besluit, waarin indien een als feestdag aangewezen verjaardag van een lid van het Koninklijk Huis zou samenvallen met een Zondag, de datum van dien feestdag op den Maandag daarna kan worden gesteld. (K. 171a, 229j.)

229 c. In de termijnen, bij de voorafgaande Afdeelingen van dezen titel voorzien, is niet begrepen de dag, waarop deze termijnen beginnen te loopen. (K. 172, 201, 205v., 218, 225, 227a v., 229.)

229 d. Geen enkele respijtdag, noch wettelijke, noch rechterlijke, is toegestaan. (K. 173.)

ELFDE AFDEELING.

Van quitantiën en promessen aan toonder.

229 e. Quitantiën en promessen aan toonder moeten de juiste dagteekening der oorspronkelijke uitgifte bevatten. (K. 229/ v., 229i; Rv. 581-1 sub 2°.)

229 f. De oorspronkelijke uitgever van quitantiën aan toonder, door eenen derde betaalbaar, is jegens iederen houder voor de voldoening aansprakelijk gedurende twintig dagen na de dagteekening, die dag niet daaronder begrepen. (K. 108, 189, 229g.)

229 g. De verantwoordelijkheid van den oorspronkelijken uitgever blijft echter voortduren, tenzij hij bewees, dat hij, gedurende den bij het vorige art. bepaalden tijd, fonds ten beloope van het uitgegeven papier bij den persoon, op wien hetzelfde is afgegeven, heeft gehad.

De oorspronkelijke uitgever is, op straffe van voortduring van zijne verantwoordelijkheid, verplicht den houder af te staan en over te dragen de vordering op het fonds dat de persoon, op wien het papier is afgegeven van hem ten vervalldage heeft in handen gehad, en zulks ten beloope van het uitgegeven papier; en hij moet aan den houder, te diens koste, de noodige bewijzen verschaffen om die vordering te doen gelden. Indien de oorspronkelijke uitgever in staat van faillissement is verklaard, zijn de curatoren in zijnen boedel tot dezelfde verplichtingen gehouden, ten ware deze mochten verkiezen, den houder als schuldeischer, ten beloope van het uitgegeven papier, toe te laten. (Bw. 613; K. 152a, 217a, 229k; F. 1, 13.)

229 h. Buiten den oorspronkelijken uitgever, blijft een ieder die het voormeld papier in betaling heeft gegeven, gedurende den tijd van zes dagen daarna, de dag der uitgifte niet daaronder begrepen, aansprakelijk jegens dengenen die het van hem heeft ontvangen. (F. 146, 217, 229j.)

229 i. De houder eener promesse aan toonder is verplicht voldoening te vorderen binnen den tijd van zes dagen na den dag, op welken hij dat papier heeft in betaling genomen, die dag niet daaronder gerekend, en hij moet, bij wanbetaling, binnen een gelijken termijn daarna, de promesse ter intrekking aanbieden aan dengenen die hem dezelve heeft in betaling gegeven, alles op verbeurte van zijn verhaal tegen denzelven, doch onverminderd zijn recht tegen dengenen die de promesse heeft geteekend.

Indien bij de promesse de dag is uitgedrukt op welken dezelve betaalbaar is, begint de termijn van zes dagen eerst te loopen daags na den uitgedrukten betaaldag. (K. 152, 206, 229j.)

229 j. Indien de laatste dag van eenigen termijn, waaromtrent in deze

N.K. Afdeeling, eenige bepaling voorkomt, invalt op eenen wettelijken feestdag in den zin van art. 229b, *bis*, blijft de verplichting en verantwoordelijkheid voortduren tot en met den eersten daaropvolgenden dag, welke geen wettelijke feestdag is. (K. 171.)

229k 229 k. Alle rechtsvordering tegen de in deze Afdeeling vermelde uitgevers van papier, of tegen hen, die buiten den oorspronkelijken uitgever het papier in betaling hebben gegeven, verjaart door tijdsverloop van zes maanden, te rekenen van den dag der oorspronkelijke uitgifte.

De in het vorig lid bedoelde verjaring kan niet worden ingeroepen door den uitgever, indien of voor zoover hij geen fonds heeft bezorgd noch door den uitgever of door hen, die buiten den oorspronkelijken uitgever het papier in betaling hebben gegeven, voor zoover ze zich ongerechtvaardigd zouden hebben verrijkt; alles onverminderd het bepaalde in art. 1967 van het Burgerlijk Wetboek.

Op de in dit art. genoemde verjaringen is het tweede lid van art. 229a van toepassing. (K. 169, 170², 229.)

ACHTSTE TITEL.

VAN RECLAME OF TERUGVORDERING IN GEVAL VAN FAILLISSEMENT. ⁽¹⁾

230 230. In geval roerende goederen ^(a) zijn verkocht en geleverd, en de koopprijs niet ten volle is gekweten, is de verkooper, bij faillissement van den kooper, gerechtigd om die goederen terug te vorderen, onder de volgende bepalingen. (Bw. 574, 612, 1139-3°, 1144v., 1266v., 1459, 1478, 1517v.; K. 98, 231, 233v., 236; F. 24, 36; Rv. 714v.; Co. 576.)

231 231. (*Gew. S. 38—276.*) Tot de uitoefening van het regt van terugvordering wordt vereischt dat de goederen zich nog bevinden in denzelfden staat, waarin zij zijn geleverd geworden.

Het bewijs daarvan wordt toegelaten, al waren zij ook uitgepakt, verpakt, of verminderd. (K. 98, 230, 234; Co. 580.)

232 232. Roerende goederen, het zij op tijd, het zij zonder tijdsbepaling verkocht, kunnen worden terug gevorderd, indien dezelve nog onderweg zijn het zij te land, het zij te water, of indien dezelve zich nog *in natura* bevinden onder den gefailleerde, of onder eenen derde die de goederen voor hem bezit of bewaart.

In beide gevallen, kan deze terugvordering slechts worden gedaan binnen den tijd van zestig dagen, te rekenen van den dag waarop de goederen onder den gefailleerde, of onder den derde, zijn opgeslagen. (Bw. 1145, 1517; K. 76v., 86v., 230, 238; Co. 577; T. XX—280.) ^(a)

233 233. Indien de kooper de kooppenningen gedeeltelijk heeft voldaan, is de verkooper, bij terugvordering van het geheel, verplicht om de reeds ontvangen penningen aan den boedel terug te geven. (Bw. 1266v.; K. 234, 236.)

234 234. In geval de verkochte goederen slechts gedeeltelijk in den boedel worden gevonden, geschiedt de teruggave naar evenredigheid en in verhouding met den koopprijs van het geheel. (K. 231.) ^(a)

235 235. De verkooper, die zijne goederen terug ontvangt, is verplicht den boedel des gefailleerden schadeloos te houden voor al het reeds betaalde of nog verschuldigde wegens regten, vracht, commissie, verzekering, avarij-grosse, en al hetgeen verder tot het behoud der koopmanschappen is aangewend. (Bw. 1139-4°; K. 76v., 86v., 91v., 240, 246v., 699; Co. 579.) ^(a)

236 236. Indien de kooper bij eenen wisselbrief of ander handelspapier heeft geaccepteerd voor het volle bedrag der verkochte en geleverde goederen, heeft er geene terugvordering plaats. ^(a)

Bijaldien de acceptatie slechts voor een gedeelte van de verschuldigde

⁽¹⁾ Opschr. gew. bij S. 38—276.

^(a) *Krachtens S. 38—276 staat in artt. 230—241 „(roerende) goederen” ipr. „koopmanschappen”.*

kooppenningen is geschied, kan de terugvordering plaats hebben, mits ten behoeve van den boedel des gefailleerden worde zekerheid gesteld voor hetgeen van denzelven, ten gevolge der acceptatie, mogt kunnen gevorderd worden. (Bw. 1413-1°, 1415; K. 120v., 125, 174v., 178, 188v., 229e v., 230, 233, 238, 244.)

237. Indien de teruggevorderde goederen door eenen derde, te goeder trouw, zijn in beleening genomen, behoudt de verkoper zijn regt van terugvordering, maar is, daarentegen, verplicht aan den geldschietster te voldoen het bedrag van het daarop geschoten geld, met de verschuldigde interessen en kosten. (Bw. 582, 1150v.; K. 232, 241, 247; Co. 577.) (a)

238. De terugvordering der goederen vervalt, indien dezelve, gedurende de reis, op facturen en op cognossementen of vrachtbrieven te goeder trouw door eenen derde zijn gekocht.

Niettemin is de oorspronkelijke verkoper, in dat geval, bevoegd den koopprijs, zoo lang dezelve nog niet is gekweten, tot het beloop zijner inschuld, bij den koper in te vorderen, en hij is bevoorrecht op die penningen, zonder dat dezelve met den boedel van den gefailleerde mogen worden vermengd.

De bepalingen van het vorige lid zijn ook toepasselijk op het geval dat de goederen, na zich in het bezit van den gefailleerde, of van iemand van zijnentwege, te hebben bevonden, door koop en levering te goeder trouw, de eigendom van eenen derde zijn geworden. (Bw. 1381, 1402; K. 90, 232, 507v.; F. 41v.; Co. 578.) (a)

239. De bewindvoerders in eenen gefailleerden boedel hebben het vermogen om de teruggevorderde goederen voor den boedel te behouden, mits aan den verkoper voldoende den koopprijs, welken deze van den gefailleerde had bedongen. (F. 60; Co. 582; T. XX-283.) (a)

240. Zoo lang in commissie gegeven roerende goederen zich nog in *natura* bevinden onder den gefailleerden commissionair, of onder eenen derde die dezelve voor laatstgenoemden bezit of bewaart, kunnen dezelve door den commissie-gever worden teruggevorderd, onder gehoudenheid als bij art. 235 is uitgedrukt. (a)

Hetzelfde regt van terugvordering heeft plaats ten aanzien van den koopprijs van in commissie gegeven, en door den commissionair verkochte en geleverde goederen, voor zoover de koopprijs niet vóór diens faillissement mogt zijn gekweten, al ware het dat de commissionair eenig voordeel had berekend als waarborg voor den koper, of voor het zoogenaamd *del credere*. (K. 76v., 246v.; Co. 581.)

241. In geval de in commissie gegeven goederen door eenen derde te goeder trouw zijn in beleening genomen, gelden de voorschriften van art. 237. (a)

242. Indien in eenen gefailleerden boedel worden gevonden nog niet vervallen, of vervallen en nog niet betaalde wisselbrieven, handels- en ander papier, aan den gefailleerde ter hand gesteld, alleenlijk met last om dezelve in te vorderen en het beloop daarvan ter beschikking van den zender te houden, of om daaruit bepaaldelijk aangewezen betalingen te doen; of, indien zij bijzonderlijk bestemd waren om daarmede te dekken wisselbrieven, op den gefailleerde getrokken en door dezen geaccepteerd, of biljetten aan zijne woonplaats betaalbaar, kunnen die wisselbrieven, dat handels- en ander papier, worden teruggevorderd, zoo lang dezelve zich in *natura* bevinden onder den gefailleerde, of onder eenen derde die dezelve voor dezen bezit of bewaart; alles echter behoudens het regt van den boedel om daartegen zekerheid te vragen voor hetgeen van denzelven, ten gevolge der acceptatie van den gefailleerde, mogt kunnen gevorderd worden. (K. 100v., 102a, 109c, 117, 127a, 146a, 174v., 178v., 229e v., 231v., 236; Co. 583.)

243. Ook buiten het geval van bestemming of acceptatie, bij het vorige art. vermeld, kunnen de aan den gefailleerde overgemaakte wissel-

a) Zie noot K. 230.

N.K. brieven, of het handels- of ander papier, worden teruggevorderd, al ware een of ander op eene rekening-courant gebragt, mits de zender, ten tijde der overmaking, of daarna, voor geenerlei som hoegenaamd schuldenaar van den gefailleerde zij geweest, daaronder niet begrepen de onkosten welke op de overmaking gevallen zijn. (K. 100v., 174v., 178v., 229e v.; Co. 584.)

244, 245. *Vervallen* : S. 38—276. (1)

NEGENDE TITEL.

VAN ASSURANTIE OF VERZEKERING IN HET ALGEMEEN.

246. Assurantie of verzekering is eene overeenkomst, bij welke de verzekeraar zich aan den verzekerde, tegen genot eener premie, verbindt om denzelven schadeloos te stellen wegens een verlies, schade, of gemis van verwacht voordeel, welke dezelve, door een onzeker voorval, zoude kunnen lijden. (Bw. 1774; K. 60, 249, 252, 269, 286, 593.)

247. De verzekeringen kunnen, onder anderen, ten onderwerp hebben : de gevaren van brand; (K. 287v.)

de gevaren waaraan de voortbrengselen van den landbouw te velde onderhevig zijn; (K. 299v.)

het leven van één of méér personen; (K. 302v.)

de gevaren der zee, en die der slavernij; (K. 592v.)

de gevaren van vervoer te lande, en op rivieren en binnenwateren. (K. 686v.)

Van de twee laatste wordt in het volgend boek gehandeld. (AB. 23; Bw. 1337; K. 268, 599; Co. 334v.)

248. Op alle verzekeringen, waarover zoo in dit als in het tweede boek van dit Wetboek wordt gehandeld, zijn toepasselijk de bepalingen bij de volgende artikelen vervat. (K. 256, 259, 275, 283.)

249. Voor schade of verlies uit eenig gebrek, eigen bederf, of uit den aard en de natuur van de verzekerde zaak zelve, onmiddellijk voortspuitende, is de verzekeraar nimmer gehouden, ten ware ook daarvoor uitdrukkelijk zij verzekerd. (K. 276, 294, 637; Co. 352.)

250. Indien hij, die voor zich zelve heeft laten verzekeren, of hij, voor wiens rekening door eenen ander is verzekerd, ten tijde der verzekering geen belang in het verzekerd voorwerp heeft, is de verzekeraar niet tot schadeloosstelling gehouden. (Bw. 1234, 1246; K. 257, 264v., 266, 268, 281v.)

251. Alle verkeerde of onwaarachtige opgave, of alle verzwijging van aan den verzekerde bekende omstandigheden, hoezeer te goeder trouw aan diens zijde hebbende plaats gehad, welke van dien aard zijn dat de overeenkomst niet, of niet onder dezelfde voorwaarden, zoude zijn gesloten, indien de verzekeraar van den waren staat der zaak had kennis genomen, maakt de verzekering nietig. (Bw. 1320v., 1328; K. 269v., 280v., 306, 593, 597v., 603v.; Sw. 381; Co. 348.)

252. Uitgezonderd de gevallen bij de wettelijke bepalingen omschreven, mag geene tweede verzekering gedaan worden, voor denzelfden tijd en voor hetzelfde gevaar, op voorwerpen welke reeds voor derzelver volle waarde verzekerd zijn, en zulks op straffe van nietigheid der tweede verzekering. (K. 253v., 256-1°, 266, 271v., 277v., 280, 609v.; Co. 349.)

(1) *De vervallen artt. luiden* : 244. Buiten het geval van faillissement, kunnen zonder tijdsbepaling verkochte en onbetaalde koopmanschappen worden teruggevorderd, overeenkomstig de voorschriften van art. 1145 van het Burgerlijk Wetboek, en met inachtneming der bepalingen van art. 231, 233, 234, 236 en 237 van dit Wetb.

245. De terugvordering van die koopmanschappen vervalt, indien dezelve, na zich in het bezit van den oorspronkelijken kooper, of van iemand van zijnentwege, te hebben bevonden, door eenen derde te goeder trouw zijn gekocht en aan denzelven afgeleverd.

In geval echter de koopprijs nog niet door dien derde betaald is, kan de oorspronkelijke verkoper de gelden, tot aan het beloop zijner rekening, voor zich vorderen, mits de vordering geschiede binnen den tijd van zestig dagen na de oorspronkelijke levering.

253. Verzekering, welke het beloop van de waarde of het wezenlijk belang te boven gaat, is alleen geldig tot het beloop van hetzelfde.

Indien de volle waarde van het voorwerp niet is verzekerd, is de verzekeraar, in geval van schade, slechts verbonden in evenredigheid van het verzekerd tot het niet verzekerd gedeelte.

Het staat echter aan partijen vrij uitdrukkelijk te bedingen dat, onaan- gezien de meerdere waarde van het verzekerd voorwerp, de aan hetzelfde overgekomen schade, tot het vol beloop der verzekerde som, zal worden vergoed. (K. 268, 289, 677; Co. 357v.)

254. Afstand, bij het aangaan der verzekering of gedurende derzelver loop, gedaan van hetgeen bij de wettelijke bepalingen tot het wezen der overeenkomst wordt vereischt, of van hetgeen uitdrukkelijk is verboden, is nietig. (AB. 23; Bw. 1335v.; K. 249, 253, 256, 263, 287, 296, 299, 304, 306, 624v., 634, 637, 640v., 657, 659v., 688v., 695; Co. 360.)

255. De verzekering moet schriftelijk worden aangegaan bij eene acte, welke den naam van *polis* draagt. (K. 256; Co. 332.)

256. Alle polissen, met uitzondering van die der levensverzekeringen, moeten uitdrukken:

- 1°. den dag waarop de verzekering is gesloten;
- 2°. den naam van dengene die de verzekering voor eigen rekening of voor die van eenen derde sluit;
- 3°. eene genoegzaam duidelijke omschrijving van het verzekerde voorwerp;
- 4°. het bedrag der som waarvoor verzekerd wordt;
- 5°. de gevaren welke de verzekeraar voor zijne rekening neemt;
- 6°. den tijd op welken het gevaar voor rekening van den verzekeraar begint te loopen, en eindigt;
- 7°. de premie van verzekering, en
- 8°. in het algemeen, alle omstandigheden welker kennis van wezenlijk belang voor den verzekeraar kan zijn, en alle andere tusschen de partijen gemaakte bedingen.

De polis moet door elken verzekeraar worden onderteekend. (K. 247, 251v., 254, 258, 264v., 287, 296, 299, 302, 304, 592, 596, 624v., 686, 710; Co. 332.)

257. De overeenkomst van verzekering bestaat zoodra dezelve is gesloten; de wederzijdsche regten en verplichtingen van den verzekeraar en van den verzekerde nemen van dat oogenblik hunnen aanvang, zelfs vóór dat de polis is onderteekend.

Het sluiten der overeenkomst brengt de verplichting van den verzekeraar mede om de polis, binnen den bepaalden tijd, te teekenen en aan den verzekerde uit te leveren. (K. 255, 259v., 681-1°; Co. 332.)

258. Om van het sluiten dier overeenkomst te doen blijken, wordt bewijs bij geschrifte vereischt; echter zullen ook alle andere bewijsmiddelen worden toegelaten, indien er een begin van schriftelijk bewijs aanwezig is.

Niettemin kunnen de bijzondere bedingen en voorwaarden, indien over dezelve geschil ontstaat, in den tusschentijd van het sluiten van de overeenkomst en de uitlevering van de polis, bewezen worden door alle bewijsmiddelen⁽¹⁾; met dien verstande echter, dat van de vereischten, welker uitdrukkelijke vermelding bij de polis, op straffe van nietigheid, in sommige verzekeringen door de wettelijke bepalingen gevorderd wordt, schriftelijk moet blijken. (Bw. 1902; K. 68, 255, 262, 302, 603, 606, 615, 618, 681-1°.)

259. Indien de verzekering onmiddellijk wordt gesloten tusschen den verzekerde, of die daartoe last of bevoegdheid heeft, en den verzekeraar, moet de polis binnen 24 uren na de aanbieding door laatstgemelden worden onderteekend en uitgeleverd, ten ware bij de wettelijke bepalingen, in eenig bijzonder geval, een langer termijn bepaald zij. (K. 260, 681-1°.)

260. Indien de verzekering door tusschenkomst van eenen makelaar in assurantie gesloten is, moet de geteekende polis, binnen acht dagen

⁽¹⁾ *Krachtens S. 38—276 hier vervallen: in zaken v. koophandel toegelaten.*

na het sluiten van de overeenkomst, worden uitgeleverd. (K. 64, 684.)
 261. Bij nalatigheid, in de gevallen bij de beide voorgaande artt. bepaald, is de verzekeraar, of de makelaar ten behoeve van den verzekerde, gehouden tot vergoeding van de schade welke uit dat verzuim zoude kunnen ontstaan. (K. 681.)

262. Hij die, van eenen ander order ontvangende tot het laten doen van verzekering, dezelve voor zijne eigen rekening houdt, wordt verstaan verzekeraar te zijn op de aan hem opgegeven voorwaarden, en, bij gebreke van die opgave, op zoodanige voorwaarden als waarop de verzekering had kunnen worden gesloten, ter plaatse alwaar hij den last had moeten uitvoeren, of, indien deze plaats niet is aangeduid, te zijner woonplaats. (K. 60, 264; T. XX—283.)

263. Bij verkoop en allen eigendoms-overgang van verzekerde voorwerpen, loopt de verzekering ten voordeele van den koper of nieuwen eigenaar, zelfs zonder overdragt, voor zoo verre schaden betreft, opgekomen na dat het voorwerp ten bate of schade des koopers of nieuwen verkrijgers is gekomen; alles ten zij het tegendeel tusschen den verzekeraar en den oorspronkelijk verzekerde ware bedongen.

Indien, ten tijde van den verkoop of van den eigendomsovergang, de koper of nieuwe eigenaar weigert de verzekering over te nemen, en de oorspronkelijk verzekerde nog belang in het verzekerde voorwerp behoudt, blijft de verzekering, in zoo verre, in zijn voordeel loopen. (Bw. 584, 1459v.; K. 281, 321.)

264. Verzekering kan niet alleen voor eigen rekening, maar ook voor die van eenen derde worden gesloten, het zij uit kracht van eenen algemeenen of van eenen bijzonderen last, het zij zelfs buiten weten van den belanghebbende, en zulks met in achtneming der volgende bepalingen. (Bw. 1354v., 1792v.; K. 262, 333, 378, 598.)

265. Bij verzekering ten behoeve van eenen derde, moet uitdrukkelijk in de polis worden melding gemaakt of zulks uit kracht eener lastgeving, of buiten weten van den belanghebbende, plaats heeft. (K. 256, 264.)

266. De verzekering zonder lastgeving, en buiten weten van den belanghebbende gedaan, is nietig, indien en voor zoo verre hetzelfde voorwerp door den belanghebbende, of door eenen derde op zijnen last, was verzekerd, vóór het tijdstip waarop hij kennis droeg van de, buiten zijn weten, geslotene verzekering. (Bw. 1357; K. 252, 254, 264, 277v., 281, 333, 378, 598, 652.)

267. Indien bij de polis geene melding is gemaakt dat de verzekering voor rekening van eenen derde is geschied, wordt de verzekerde geacht die voor zich zelven te hebben gesloten. (K. 265, 281v.)

268. De verzekering kan tot voorwerp hebben alle belang, hetwelk in geld waardeerbaar, aan gevaar onderhevig, en bij de wet niet is uitgezonderd. (K. 247, 250, 599.)

269. Alle verzekering gedaan op eenig belang hoegenaamd, waarvan de schade, tegen welke verzekerd is, reeds op het tijdstip van het sluiten der overeenkomst bestond, is nietig, indien de verzekerde, of hij diemet of zonder last heeft doen verzekeren, van het aanwezen der schade heeft kennis gedragen. (Bw. 1328; K. 246, 251, 281v., 306, 597v., 604, 606; Sw. 381; Co. 365.)

270. Er bestaat vermoeden dat men van het aanwezige dier schade heeft kennis gedragen, indien de regter, met in achtneming der omstandigheden, oordeelt dat er, sedert het aanwezige der schade, zoo veel tijds is verlopen, dat de verzekerde daarvan had kunnen kennis dragen.

In geval van twijfel, staat het den regter vrij om aan verzekerden en derzelver lasthebbers den eed op te leggen dat zij, ten tijde van het sluiten der overeenkomst, van het aanwezige der schade geene kennis hebben gedragen.

Indien die eed door de partij aan hare wederpartij wordt opgedragen, moet dezelve in allen gevalle door den regter worden opgelegd. (Bw. 1916-3°, 1929v., 1940v.; K. 282, 597v.; Co. 366.)

271. De verzekeraar kan altijd hetgeen hij verzekerd heeft wederom laten verzekeren. (K. 252, 279; Co. 432.)

272. Indien de verzekerde den verzekeraar, bij eene geregtelijke opzegging, van zijne verplichtingen voor het toekomstige ontslaat, kan hij zijn belang voor denzelfden tijd en hetzelfde gevaar andermaal doen verzekeren.

In dat geval moet, op straffe van nietigheid, in de nieuwe polis worden melding gemaakt, zoo wel van de vroegere verzekering, als van de geregtelijke opzegging. (K. 279v., 281v.; Co. 359.)

273. Indien de waarde der verzekerde voorwerpen niet door partijen in de polis is uitgedrukt, kan dezelve door alle bewijsmiddelen worden gestaafd. (Bw. 1866; K. 256, 295, 621v.; Co. 339.)

274. Indien die waarde in de polis is uitgedrukt, heeft de regter niettemin de bevoegdheid om aan den verzekerde de nadere regtvaardiging der uitgedrukte waarde op te leggen, voor zoo verre door den verzekeraar redenen worden aangevoerd, waaruit gegrond vermoeden wegens het bovenmatige der opgave geboren wordt.

De verzekeraar heeft in allen gevallen het vermogen om de bovenmatigheid der uitgedrukte waarde in regten te bewijzen. (Bw. 1922; K. 253, 275, 295, 619; Co. 336.)

275. Indien echter het verzekerd voorwerp vooraf is gewaardeerd door deskundigen, bij partijen daartoe bestemd, en, des gevorderd, door den regter beëdigd, kan de verzekeraar niet daartegen opkomen, ten zij in geval van bedrog; alles behoudens de bijzondere uitzonderingen bij de wettelijke bepalingen gemaakt. (Bw. 1328, 1449; K. 282, 295, 619; Co. 336.)

276. Geene verliezen of schade, door eigen schuld van eenen verzekerde veroorzaakt, komen ten laste van den verzekeraar. Hij vermag zelfs de premie te behouden of te vorderen, indien hij reeds begonnen was eenig gevaar te loopen. (K. 249, 282, 290, 294, 307, 637, 693; Co. 352.)

277. Indien verscheiden verzekeringen, te goeder trouw, ten aanzien van hetzelfde voorwerp zijn aangegaan, en bij de eerste de volle waarde is verzekerd, houdt dezelve alléén stand, en de volgende verzekeraars zijn ontslagen.

Indien bij de eerste verzekering de volle waarde niet is verzekerd, zijn de volgende verzekeraars aansprakelijk voor de meerdere waarde, volgens de orde des tijds waarop de volgende verzekeringen zijn gesloten. (K. 252; Co. 359.)

278. Bijaldien op ééne en dezelfde polis, door onderscheiden verzekeraars, al ware het op onderscheiden dagen, meer dan de waarde verzekerd is, dragen zij allen te zamen, naar evenredigheid van de som voor welke zij geteekend hebben, alleen de juiste verzekerde waarde.

Dezelfde bepaling geldt, wanneer ten zelfden dage, ten opzichte van hetzelfde voorwerp, onderscheidene verzekeringen gesloten zijn. (K. 277, 280; Co. 358.)

279. De verzekerde mag, in de gevallen bij de twee voorgaande artt. vermeld, de oudste verzekeringen niet vernietigen om daardoor de latere verzekeraars te verbinden.

Indien de verzekerde de eerste verzekeraars ontslaat, wordt hij geacht zich, voor dezelfde som en in dezelfde orde, in hunne plaats als verzekeraar gesteld te hebben.

Indien hij zich laat herverzekeren, treden de herverzekeraars in dezelfde orde in zijne plaats op. (K. 271v.)

280. Het wordt als geene ongeoorloofde overeenkomst beschouwd, indien, na de verzekering van een voorwerp voor deszelfs volle waarde, de belanghebbende hetzelfde vervolgens, geheel of gedeeltelijk, laat verzekeren onder de uitdrukkelijke bepaling, dat hij zijn regt tegen de verzekeraars alleen zal kunnen doen gelden, indien, en voor zoo verre, hij de schade op de vroegere niet zal kunnen verhalen.

In het geval van zoodanige overeenkomst moeten, op straffe van nietig-

N.K.
271
272

273

274

275

276

277

278

279

280

N.K. heid, de vroeger gesloten overeenkomsten duidelijk worden omschreven en zullen de bepalingen van art. 277 en 278 insgelijks daarop toepasselijk zijn. (K. 252.)

281. In alle gevallen in welke de overeenkomst van verzekering voor het geheel of ten deele vervalt, of nietig wordt, en mits de verzekerde te goeder trouw hebbe gehandeld, moet de verzekeraar de premie terug geven, het zij voor het geheel, het zij voor zoodanig gedeelte waarvoor hij geen gevaar heeft geloopt. (K. 250v., 266v., 269, 272, 276, 603, 615, 618, 635v., 652v., 662.)

282. Bijaldien de nietigheid van de overeenkomst, uit hoofde van list, bedrog of schelmerij van den verzekerde ontstaat, geniet de verzekeraar de premie, onverminderd de openbare regtsvordering, zoo daartoe gronden zijn. (Bw. 1328, 1453; K. 270, 653; Sw. 381.)

283. Behoudens de bijzondere bepalingen ten aanzien van deze of gene soort van verzekering gemaakt, is de verzekerde verplicht om alle vlijt en naarstigheid in het werk te stellen, ten einde de schade te voorkomen of te verminderen, en hij moet, dadelijk na derzelver ontstaan, daarvan aan den verzekeraar kennis geven; alles op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, zoo daartoe gronden zijn.

De onkosten door den verzekerde gemaakt, ten einde de schade te voorkomen of te verminderen, zijn ten laste van den verzekeraar, al ware het dat dezelve, gevoegd bij de geleden schade, het beloop der verzekerde som te boven gingen, of de aangewende pogingen vruchteloos zijn geweest. (Bw. 1357; K. 249, 294, 654, 718.)

284. De verzekeraar, die de schade van een verzekerd voorwerp betaald heeft, treedt in alle de regten welke de verzekerde, ter zake van die schade, tegen derden mogt hebben; en de verzekerde is verantwoordelijk voor elke daad welke het regt van den verzekeraar tegen die derden mogt benadeelen. (Bw. 1354, 1365v., 1402; K. 290, 637, 656, 693.)

285. *Ingetrokken*: S. 06—348.

286. De wederkeerige verzekerings- of waarborgmaatschappijen worden door hare overeenkomsten en reglementen geregeerd, en, bij onvolledigheid, naar de beginselen van het regt. Het verbod, in het laatste lid van artikel 289 vervat, is in het bijzonder ook op deze maatschappijen toepasselijk. (K. 15, 53, 308; S. 70—64, art. 10, * bl. 861.)

TIENDE TITEL.

VAN VERZEKERING TEGEN DE GEVAREN VAN BRAND, TEGEN DIE WAARAAN DE VOORTBRENGSELEN VAN DEN LANDBOUW TE VELDE ONDERHEVIG ZIJN, EN VAN LEVENSVZERZEKERING.

EERSTE AFDEELING.

Van verzekering tegen de gevaren van brand.

287. De brandpolis moet, behalve de vereischten bij artikel 256 vermeld, uitdrukken:

- 1°. de ligging en belending der verzekerde vaste goederen;
- 2°. derzelver gebruik;
- 3°. den aard en het gebruik der belendende gebouwen, voor zoo verre zulks invloed op de verzekering kan hebben;
- 4°. de waarde der verzekerde goederen;
- 5°. de ligging en belending der gebouwen en plaatsen, waar verzekerde roerende goederen zich bevinden, zijn geborgen of opgeslagen. (Bw. 1186-4°; K. 247v., 254, 256-3°, 258, 263, 272, 293, 300, 302, 624v., 688; Rv. 101.)

288. Bij verzekering van gebouwde eigendommen wordt bedongen, of dat de schade aan het perceel overgekomen zal worden vergoed, of dat hetzelve, uiterlijk ten beloope der verzekerde som, zal worden wederopgebouwd of hersteld.

In het eerste geval wordt de schade opgemaakt door de vergelijking

der waarde van het perceel vóór de ramp, met hetgeen het overblijvende, N.K.
dadelijk na den brand, waard is, en de schade wordt alsdan in gereed
geld voldaan.

In het tweede geval is de verzekerde tot de wederopbouw of het
herstel verplicht. De verzekeraar heeft het regt om toe te zien, dat de
door hem te betalen penningen, binnen eenen, des noods door den regter,
te bepalen tijd, werkelijk tot dat einde worden besteed; en kan de regter
zelfs aan den verzekerde, op de vordering van den verzekeraar, opleggen,
om, zoo daartoe gronden zijn, daarvoor voldoende zekerheid te stellen.
(Bw. 1241; K. 283.)

289. De verzekering kan gedaan worden voor de volle waarde der ver- 289
zekerde goederen.

Ingeval van beding van wederopbouw, wordt door den verzekerde
bedongen dat de kosten, tot den wederopbouw vereischt, door den ver-
zekeraar zullen worden vergoed.

Bij dat beding zal echter de verzekering nimmer drie vierden dier
kosten mogen te boven gaan. (K. 53, 253, 286, 288.)

290. Voor rekening van den verzekeraar zijn alle verliezen en schaden, 290
die aan de verzekerde voorwerpen overkomen door brand, veroorzaakt
door onweder of eenig ander toeval, eigen vuur, onachtzaamheid, schuld
of schelmerij van eigene bedienden, bureu, vijanden, roovers, en alle ande-
ren hoe ook genaamd, op welke wijze de brand ook zoude mogen ontstaan,
bedacht of onbedacht, gewoon of ongewoon, geene uitgezonderd. (Bw.
1367, 1565; K. 276, 282, 284, 291v., 294, 637.)

291. Met schade, door brand veroorzaakt, wordt gelijk gesteld die welke 291
als een gevolg van ontstanen brand wordt aangemerkt, ook wanneer
die voorkomt uit brand in de naburige gebouwen, als daar zijn bederf
of vermindering van het verzekerde voorwerp, door het water en andere
middelen tot stuiting of tot blussching van den brand gebruikt, of het
vermissen van iets van hetzelfde door dieverij, of op eenige andere wijze,
gedurende de brandblussching of beredding; alsmede de schade welke
veroorzaakt wordt door de geheele of gedeeltelijke vernieling van het
verzekerde, op last van hooger hand geschied, ten einde den voortgang
van den ontstanen brand te stuiten. (ISR. 133; Onteig. 84*.)

292. Met schade, door brand veroorzaakt, zal insgelijks worden gelijk 292
gesteld die welke ontstaat door ontploffing van buskruid, door het sprin-
gen van eenen stoomketel, door het inslaan van den bliksem, of dergelijke,
al had dan ook die ontploffing, dat springen, of dat inslaan, geen brand
tengevolge gehad.

293. Indien een verzekerd gebouw eene andere bestemming verkrijgt, 293
en daardoor aan meerder brandgevaar wordt blootgesteld, zoodat de
verzekeraar, indien zulks vóór de verzekering had bestaan, hetzelfde of
in het geheel niet, of niet op dezelfde voorwaarden, zoude hebben ver-
zekerd, houdt deszelfs verplichting op. (K. 287-2°, 638, 652v.)

294. De verzekeraar is ontslagen van de verplichting tot voldoening 294
der schade, indien hij bewijst dat de brand door merkelijke schuld of nala-
tigheid van den verzekerde zelven veroorzaakt is. (Bw. 1366; K. 2,
249, 276, 283, 290.)

295. Bij verzekering op roerende goederen en koopmanschappen in 295
een huis, pakhuis of andere bergplaats, kan de regter, bij gebreke of
onvolledigheid van de bewijsmiddelen bij art. 273, 274 en 275 uitgedrukt,
den eed aan den verzekerde opleggen.

De schade wordt berekend naar de waarde welke de goederen, ten tijde
van den brand, hebben gehad. (Bw. 1940v.)

296. Indien bij de polis deswege geene bijzondere bedingen zijn ge- 296
maakt, worden de uitdrukkingen van: *roerende goederen*, *inboedel*, *meubelen*
of *huisraad*, en *stoffering*, verstaan zoodanig als dezelve bij de vierde
afdeeling van den eersten titel des tweeden boeks van het Burgerlijk
Wetboek zijn omschreven. (Bw. 512v.; K. 356-5°.)

297. Indien, bij eene onderzetting tusschen den schuldenaar en zijnen 297

N.K. schuldeischer, is bedongen dat, in geval van schade aan het verzekerd of te verzekeren bezwaard perceel overgekomen, de assurantie-penningen, tot het beloop der inschuld en der verschuldigde renten, in de plaats van de onderzetting zullen treden, is de verzekeraar, aan wien dat beding is beteekend, verplicht de verschuldigde schadevergoeding met den hypothecairen schuldeischer te verrekenen. (Bw. 613, 1162v.; K. 268, 288; S. 08—542 art. 14*.)

298 298. Het beding, bij het vorige art. vermeld, heeft geen gevolg, dan indien, en voor zoo verre, de hypothecaire schuldeischer batig zoude zijn gerangschikt geweest, indien de schade niet was voorgevallen. (Bw. 1209v.)

TWEDE AFDEELING.

Van verzekering tegen de gevaren waaraan de voortbrengselen van den landbouw te velde onderhevig zijn.

299 299. Behalve de vereischten bij art. 256 vermeld, moet de polis uitdrukken :

1°. de ligging en belending der landerijen welker voortbrengselen zijn verzekerd ;

2°. derzelver gebruik. (Bw. 1186-4° ; K. 247, 251, 254, 258, 263, 272, 287-1° en 2° ; Rv. 101.)

300 300. De verzekering kan voor één of meerdere jaren worden gesloten. Bij gebreke van tijdsbepaling, wordt de verzekering voorondersteld voor één jaar te zijn gesloten. (Bw. 1597.)

301 301. Bij het opmaken der schade wordt berekend hoeveel de vruchten, zonder het ontstaan van de ramp, ten tijde van derzelver inoogsting of genot zouden zijn waard geweest, en derzelver waarde na de ramp. De verzekeraar betaalt als schadevergoeding het verschil. (K. 273v.. 288.)

DERDE AFDEELING.

Van levensverzekering.

302 302. (Gew. S. 76—141.) Het leven van iemand kan ten behoeve van een daarbij belanghebbende verzekerd worden, hetzij voor den ganschen duur van dat leven, hetzij voor een tijd bij de overeenkomst te bepalen. (K. 247v., 304-4°.)

303 303. De belanghebbende kan de verzekering sluiten, zelfs buiten kennis of toestemming van dengene, wiens leven wordt verzekerd.

304 304. De polis bevat :

1°. den dag waarop de verzekering is gesloten ;

2°. den naam van den verzekerde ;

3°. den naam van den persoon wiens leven is verzekerd ;

4°. den tijd waarop het gevaar voor den verzekeraar begint te loopen, en eindigt ;

5°. de som waarvoor is verzekerd ;

6°. de premie der verzekering. (K. 254, 256, 258, 302, 306.)

305 305. De begrooting van de som en de bepaling der voorwaarden van de verzekering staan geheel aan het goedvinden der partijen. (Bw. 1780.)

306 306. Indien de persoon, wiens leven verzekerd is, op het oogenblik van het sluiten der verzekering reeds was overleden, vervalt de overeenkomst, al had de verzekerde van het overlijden geene kennis kunnen dra- gen ; ten zij anders ware bedongen. (Bw. 1779 ; K. 251v., 269, 281.)

307 307. Indien hij, die zijn leven heeft laten verzekeren zich van het leven berooft, of met den dood wordt gestraft, vervalt de verzekering. (K. 276.)

308 308. Onder deze afdeeling zijn niet begrepen weduwenfondsen, ton- tines, maatschappijen van onderlinge levensverzekering, en andere der- gelijke overeenkomsten op levens- en sterftেকansen gegrond, waartoe eene inlage of eene bepaalde bijdrage, of beide, gevorderd wordt. (K. 286 ; S. 70—64 art. 10*, bl. 861.)

Zie de regelingen betreffende het levensverzekeringbedrijf achter de Faill. verord.

TWEEDE BOEK.

VAN DE REGTEN EN VERPLIGTINGEN UIT SCHEEPVAART VOORT-
SPRUITENDE.

N.K.

Ingevolge S. 33—47 jis 38—1 en 2, iwg. 1 April 1938, zijn de 1e en 2e titel van het tweede boek vervangen door de hieronderstaande artt. 309—340j teneinde de bepalingen zooveel mogelijk in overeenstemming te brengen met de wetten van 22 Dec. 1924 (N.S. No. 573) en 10 Juni 1926 (N.S. No. 171).

Algemeene bepaling.

309. Schepen zijn alle vaartuigen, hoe ook genaamd en van welken aard ook.

309

Tenzij iets anders is bepaald of overeengekomen, wordt het schip geacht het scheepstoebehooren te omvatten.

Onder scheepstoebehooren worden alle zaken verstaan, welke, niet een deel van het schip uitmakende, bestemd zijn blijvend met het schip te worden gebruikt. (Bw. 510, 513v.; K. 310v., 314, 593, 602, 748v.; F. 34; Rv. 532, 568; Tbs. 1, 3.)

EERSTE TITEL.

Van zeeschepen en hunne lading.

310. Zeeschepen zijn alle schepen welke worden gebruikt tot de vaart ter zee of daartoe bestemd zijn. (Zeebr. 2; Schepenord. 2.)

310

In den eersten tot en met den vierden titel van dit boek worden onder schepen uitsluitend verstaan zeeschepen. (K. 748v.)

Ci.

311. Indonesische schepen zijn schepen welke als zoodanig worden aangemerkt door den Algemeenen Maatregel van Bestuur betreffende de Zeebrieven en Scheepspassen. (K. 310², 312, 319, 748; Tbs. 21, 23; S. 34—78 jis 35—89, 505, 37—629, 630.)

311

312. Een schip, dat hier te lande is of wordt gebouwd, wordt als een Indonesisch schip beschouwd, totdat de bouwer het heeft opgeleverd aan hem, voor wiens rekening het is of wordt gebouwd, of wel het voor eigen rekening in de vaart heeft gebracht. (K. 310², 311, 314, 319; Tbs. 14; Zeebr. 2.)

312

313. De geheele of gedeeltelijke overdracht van een aandeel in het schip, waardoor dit zou ophouden een Indonesisch schip te zijn, vereischt de toestemming van alle mede-eigenaars. (Zeebr. 2.)

313

Indien de eigenaar van een aandeel in een schip het Nederlandsch onderdaanschap verliest of ophoudt ingezetene van het Koninkrijk te zijn, of indien anders dan door overdracht de eigendom van een aandeel in een schip geheel of gedeeltelijk overgaat op iemand, die niet is Nederlandsch onderdaan of niet is ingezetene van het Koninkrijk, en dientengevolge het schip zou ophouden een Indonesisch schip te zijn, heeft ieder der mede-eigenaars gedurende zes maanden het recht van den raad van justitie van de plaats, waar het schip in het scheepsregister is ingeschreven, een bevel tot openbaren verkoop van dat aandeel te vragen. Het bevel wordt gegeven na verhoor of behoorlijke oproeping van alle leden der reederij. Deze oproeping geschiedt bij aangeteekenden brief door den griffier. Het aandeel mag alleen worden toegewezen aan een gegadigde, door wiens verkrijging het schip weder voldoet aan de vereischten, voor een Indonesisch schip gesteld. Het schip wordt alsdan geacht de hoedanigheid van Indonesisch schip niet te hebben verloren. (K. 311, 314, 319, 324, 334; Nedsch. 13v.; Ned. onderd. 2; Tbs. 21, 23.)

Ci.
314

314. Indonesische schepen, metende ten minste twintig kubieke meters bruto-inhoud kunnen worden teboekgesteld in een scheepsregister overeenkomstig de voorschriften, welke bij een afzonderlijke ordonnantie zullen worden gegeven. (K. 749; Tbs., S. 33—48 jis. 38—1, 2* achter W.v.K.)

In deze ordonnantie wordt mede geregeld de wijze van eigendoms-
overgang en levering van in het scheepsregister teboekgestelde schepen